

Goed Voortgezet update 2020

**Leerlingenprognose voortgezet onderwijs
Zeeland tot 2030**

Colofon

© ZB 2020

Samenstelling

dr. ir. Dick van der Wouw

ZB| Planbureau en Bibliotheek van Zeeland
Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg
Postbus 8004
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 654000
www.dezb.nl
info@dezb.nl

Ontwerp / drukwerk

ZB

1	Inleiding	4
2	Leerlingenprognoses voor het VO	7
2.1	<i>ZB Prognose 2019 (update 2020)</i>	8
2.2	<i>DUO-prognose</i>	9
2.3	<i>Voion-prognose</i>	10
3	Analyse VO in Zeeland 2012 -2019	12
3.1	<i>Actueel VO-onderwijsaanbod in Zeeland</i>	13
3.2	<i>Ontwikkelingen in het VO-onderwijsaanbod in Zeeland</i>	18
4	Basisgeneratie.....	22
4.1	<i>Deelnamepercentages</i>	23
4.2	<i>Leeftijdsverdeling per onderwijstype</i>	24
4.3	<i>Deelnamepercentages 12 t/m 18 jaar per gemeente</i>	25
5	Bevolkingsontwikkeling	26
5.1	<i>Leerlingendaling</i>	26
5.2	<i>Bevolkingsprognoses</i>	28
6	Nieuwe leerlingenprognose voor het VO in Zeeland	30
6.1	<i>Vooruitberekening leeftijdscohorten</i>	30
6.2	<i>Vooruitberekening met migratiebewegingen</i>	31
6.3	<i>Prognose per gemeente</i>	31
7	Nieuw model voor een Zeeuwse VO-prognose op vestigingsniveau	32
7.1	<i>Conclusies uit de analyses</i>	32
7.2	<i>Uitgangpunten voor de prognose op vestigingsniveau.....</i>	33
7.3	<i>Stappen in de prognosemodellering.....</i>	34
7.4	<i>Leerlingenprognose VO voor Zeeland op vestigingsniveau</i>	35
8	Bijlagen	36
8.1	<i>Prognose door Calvin College obv instroom vanuit het reformatorisch basisonderwijs</i>	36
8.2	<i>Bijlage 2 VO-Vestigingen.....</i>	37

1 Inleiding

ZB Planbureau is in opdracht van de Provincie Zeeland in 2019 gestart met een nieuwe leerlingenprognose voor het voortgezet onderwijs (VO) in Zeeland tot 2030. VO-bestuurders verzochten een gedetailleerde prognose tot op vestigingsniveau. De eerste versie van de nieuwe prognose was gebaseerd op de leerling telling van 2018 en is gecommuniceerd met de VO-bestuurders. Geconfronteerd met werkelijke aantallen van het eerste jaar van de prognose (oktober 2019) vond men op vestigingsniveau de nodige afwijkingen.

Daarop is de prognose in opdracht van ZB geëvalueerd door Het PON¹. Uit een vergelijking met twee eerder door SCOOP/ ZB Planbureau opgestelde prognoses ([Goed voortgezet 2012](#), en [Goed voortgezet update 2015](#)) bleken de

afwijkingen van de prognoses van 2012 en 2015 met de werkelijke leerlingenaantallen na een jaar op regionaal niveau minimaal en van een vergelijkbare omvang als de prognose 2019. Geconcludeerd is: "De vergelijking van de daadwerkelijke leerlingencijfers en de eerdere prognoses uit 2012 en 2015 laten zien dat de prognoses vrij accuraat zijn op regio-niveau, maar dat de verschillen tussen prognose en werkelijkheid voornamelijk terug te vinden zijn op het instellingsniveau. Omdat het prognosemodel tot 2030 op een vergelijkbare manier is opgesteld, verwachten we dat de prognose opnieuw een accuraat beeld geeft op regioniveau". Het Calvijn College is in de regionale vergelijking niet meegenomen, omdat deze scholengemeenschap vestigingen heeft in verschillende regio's en voor de

¹ ZB Planbureau en bibliotheek van Zeeland (2020) *Leerlingen in het Zeeuws voortgezet onderwijs tot en met 2030*.

eerdere prognoses geen prognosecijfers beschikbaar zijn op vestigingsniveau. Op instellingsniveau heeft de prognose met als basisjaar 2018/2019 voor het Calvijn College voor 2019/2020 een goede voorspelling gegeven.

In de door Het PON opgestelde rapportage zijn de resultaattabellen van de prognose per vestiging opgenomen. Deze bleek zoals werd opgemerkt door de VO-besturen nog cijfers uit 2018/2019 te bevatten waar het cijfers uit 2019/2020 moesten zijn. Er is daarom met dezelfde methodiek een update gegeven met leerjaar 2019/2020 als basisjaar. In de periode tot 2030 zal op grond van deze voorspelling het leerlingenaantal in het VO in Zeeland met 11% dalen.

Er zijn daarop drie kwalitatieve scenario's opgesteld voor het Zeeuwse VO en doorgenomen met de VO-bestuurders. Het resultaat van de berekeningen en de kwalitatieve verdieping is aan de bestuurders van het VO voorgelegd. Vanuit het Calvijn College kwam het bericht dat de in het rapport gepresenteerde prognose waarin het Calvijn College naar verwachting tot 2030 met 9% zal krimpen sterk afwijkt van hun eigen voorspelling. Die komt voor 2029 uit op een vrijwel gelijk aantal leerlingen als in 2019 en is gebaseerd op een doorrekening vanuit de reguliere toestroom vanuit aanleverende basisscholen (Bijlage 1).

Dit is voor ZB Planbureau reden geweest om nog eens goed naar de prognose en de uitgangspunten daarvan te kijken. De basis daarvoor wordt gelegd door een analyse van de ontwikkelingen in VO in Zeeland in de periode 2012 tot en met 2019. Hiermee wordt tevens een update gegeven van de eerdere analyses uit 2012 en 2015.

Het vertrouwen dat een prognose een goede voorspelling geeft van toekomstige ontwikkelingen valt of staat met het vertrouwen in de aannames waarop de prognose is gebaseerd. Bij een

leerlingenprognose gaat het om de volgende aannames:

1. Welke bevolkingsprognose wordt als basis gebruikt?
2. Welke basisgeneratie wordt gebruikt om de vertaling te maken van bevolkingsontwikkeling naar leerlingenontwikkeling in het VO?
3. Tot op welk niveau wordt de prognose gemaakt? Instellings-, vestigings-, locatieniveau?
4. Hoe worden voedingsgebieden van scholen geïdentificeerd?
5. Hoe wordt omgegaan met veranderingen in het onderwijsaanbod?
6. Hoe worden belangstellingspercentages en marktaandeelen bepaald?
7. Welke aannames zijn er met betrekking tot in- en doorstroom van leerlingen?
8. Hoe wordt weglek en zij-instroom in het prognosemodel meegenomen?
9. Zijn er school specifieke ontwikkelingen waar rekening mee moet worden gehouden?
10. Wordt er rekening gehouden met algemene trends in het onderwijs zoals de trend dat leerlingen vaker kiezen voor hogere vormen van onderwijs (Avo-isering)?

In de volgende hoofdstukken worden deze aannames nader onderzocht en wordt toegewerkt naar een nieuw model voor een leerlingenprognose voor Zeeland. Hoofdstuk 2 behandelt de aannames en uitkomsten van een drietal bestaande leerlingenprognoses voor het Zeeuwse VO.

Hoofdstuk 3 geeft een analyse van het VO in Zeeland voor het schooljaar 2019/2020 en de ontwikkelingen sinds 2012.

In hoofdstuk 4 wordt besproken hoe een adequate vertaling van bevolkingsontwikkeling naar leerlingenontwikkeling in het Zeeuwse VO is te maken.

Hoofdstuk 5 handelt over de recente bevolkingsontwikkeling in Zeeland en de verwachte inwoneraantallen in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar in 2025 en 2030.

In hoofdstuk 6 wordt voor Zeeland een nieuwe leerlingenprognose gepresenteerd en in hoofdstuk 7 verder uitgewerkt tot een prognose op vestigingsniveau.

In het begin van 2020 is er in de samenleving en ook voor het onderwijs veel veranderd als gevolg van de verspreiding van het Covid-19 virus. Lockdown, schoolsluitingen, online onderwijs, diploma-uitreikingen zonder landelijke examens etc. Wat precies de gevolgen op termijn zullen zijn is nog onbekend. Voor een leerlingenprognose zijn er (nog) geen handvatten om de effecten in te schatten.

In het VO wordt gewerkt met diverse schoolaanduidingen afhankelijk van de organisatievorm, onderwijsaanbod en plaats in de bekostigingssystematiek van het Rijk. Het Rijk neemt VO-scholen op in de Basisregistratie Instellingen (BRIN). Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van een nummer in het register.

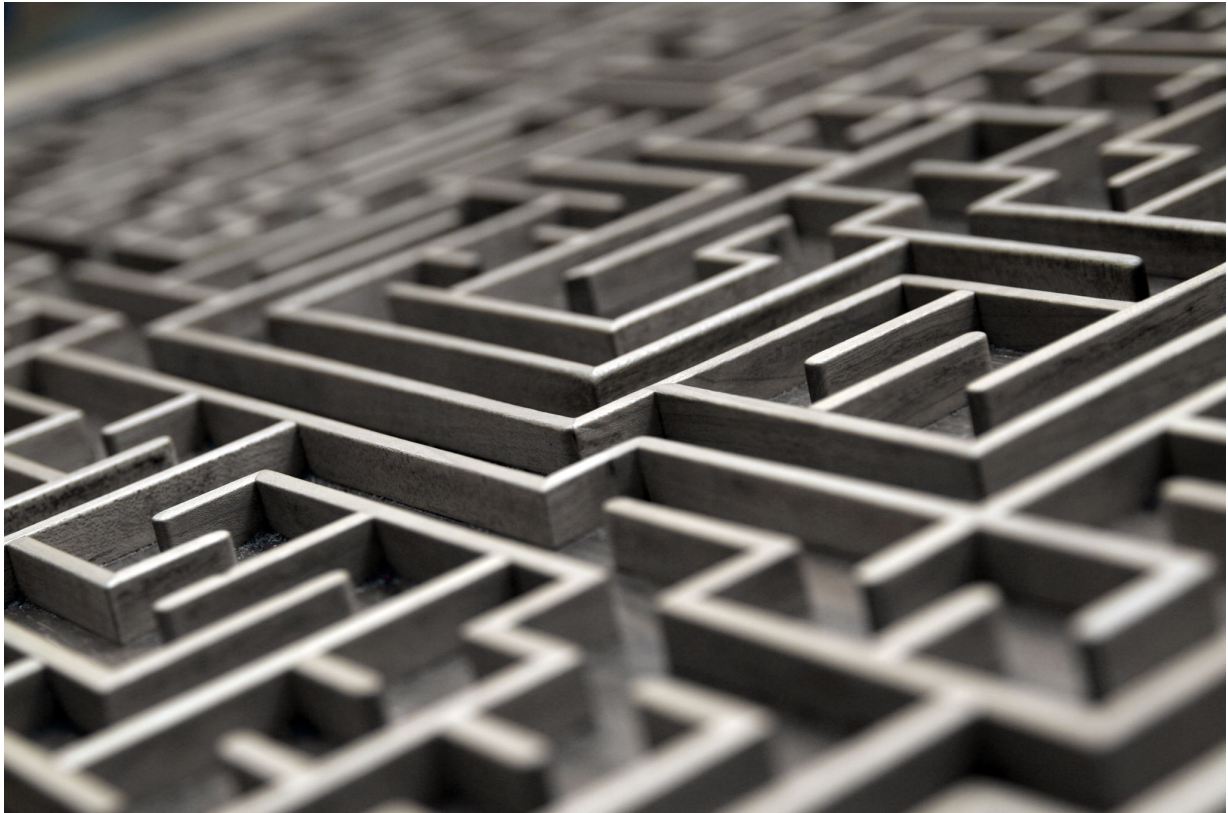
Scholengroep = meerdere VO-instellingen met gezamenlijk bestuur maar met ieder een apart BRIN-instellingsnummer

Scholengemeenschap = Een VO-instelling met een eigen BRIN-instellingsnummer die meerdere typen onderwijs aanbiedt

VO-Instelling = VO-school met een eigen BRIN-instellingsnummer en een of meerdere vestigingen die ieder een apart BRIN-vestigingsnummer kunnen hebben

VO-Vestiging = VO-school met een eigen BRIN-vestigingsnummer, met een of meerdere locaties (gebouwen)

VO-Locatie = VO-schoolgebouw met of zonder apart BRIN-nummer

2 Leerlingenprognoses voor het VO

In deze paragraaf worden de uitgangspunten, de aannames en de uitkomsten voor Zeeland van drie prognoses behandeld. Naast de ZB-prognose uit 2019 met de update 2020, zijn dat de DUO-prognose van het Ministerie van OC&W en de prognose van Voion, het Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds voortgezet onderwijs. De Zeeuwse VO-scholen hebben deze leerlingenprognose gebruikt voor een [strategische regionale personeelsplanning](#) die is beschreven in een [factsheet](#) voor een regionale aanpak van het lerarentekort.

Leerlingenprognoses zijn gebaseerd op een voorspelling van het toekomstige aantal potentiële leerlingen in een bepaald gebied en een verdeelmodel van die leerlingen naar VO-instellingen, VO-vestigingen of VO-locaties. Bevolkingsprognoses vormen de basis

voor de voorspelling van het toekomstige aantal VO-leerlingen in een gebied.

Historische ontwikkelingen in het marktaandeel van elke VO-instelling, VO-vestiging of VO-locatie in dat gebied worden gebruikt om de toekomstige belangstellingspercentages voor elke VO-instelling, VO-vestiging of VO-locatie te bepalen.

Voor de leerlingenprognose wordt dan een relatie gelegd tussen bevolkingsontwikkeling en toekomstige leerlingenaantallen. Daarbij wordt uitgegaan van een basisgeneratie, dat wil zeggen dat deel van de bevolking dat het beste de (ontwikkelingen in de) VO-leerlingenpopulatie representeert. Voorspelde ontwikkelingen in de basisgeneratie gekoppeld aan het voorspelde belangstellingspercentage per VO-instelling, VO-vestiging of VO-locatie

leveren de voorspelling voor het toekomstige aantal leerlingen dat elke VO-instelling, VO-vestiging of VO-locatie mag verwachten.

Zoals bij alle prognoses bepalen de aannames de uitkomsten. Hoezeer uitkomsten kunnen verschillen afhankelijk van de aannames is goed weergegeven in de [onderzoeksnotitie](#) die MOOZ beleidsonderzoek en advies maakte voor de VO-raad. Het vertrouwen in de juistheid van de aannames bepaalt daarmee ook het vertrouwen in de voorspelling. Bij bevolkingsprognoses worden aannames gemaakt voor ontwikkelingen in de geboorten, sterfte en migratie. De migratiebewegingen zijn daarbij het meest lastig om goed in te schatten. Bij prognoses voor het onderwijs komt daar nog bij dat ingeschat moet worden welke deel van de bevolking in een gebied naar welke school zal gaan. Dat is een extra complicatie omdat er de nodige grilligheid zit in de schoolkeuzepatronen².

2.1 ZB Prognose 2019 (update 2020)

De bronbestanden voor de basisgeneratie en leerling gegevens komen van DUO en van de Provincie Zeeland.

Er is uitgegaan van de actuele [provinciale bevolkingsprognose van Zeeland](#). Daaruit zijn de 13 t/m 17-jarigen gehaald per gemeente. Er is vervolgens een tabel gemaakt van de aantallen 13 t/m 17-jarigen per gemeente op tientallen afgerond van 2019 t/m 2030. In de tabel staan ook de indexcijfers per gemeente (2019=100).

Daarnaast is een tabel gemaakt van de DUO-gegevens van [leerlingen per vestiging naar woongemeente voor het leerjaar 2019/2020](#).

Per vestiging is vervolgens gerekend voor elk jaar hoeveel leerlingen uit elke gemeente te verwachten is op basis van de indexcijfers van de 13 t/m 17-jarigen voor die gemeente.

Rekenvoorbeeld voor de vestiging van het Calvin College in Middelburg:

In 2018/2019 had deze vestiging op tientallen afgerond 370 leerlingen. Daarvan kwamen er volgens DUO 174 uit Middelburg, 166 uit Veere en 34 uit Vlissingen.

Het aantal 13 t/m 17-jarigen in 2030 zal volgens de Provinciale bevolkingsprognose ten opzichte van 2018 voor Middelburg met 11%, Veere met 15% en Vlissingen met 4% zijn gedaald. Voor het Calvin College worden in 2030 afgerond op tientallen $(174 \cdot 0,89) + (166 \cdot 0,85) + (34 \cdot 0,96) = 330$ leerlingen verwacht.

Er zitten twee basisveronderstellingen in dit prognosemodel.

1. De ontwikkeling van het aantal 13 t/m 17-jarigen is een goede voorspeller van de ontwikkeling van het aantal leerlingen VO. Krimpt deze basisgeneratie met 10% dan zal ook het aantal VO-leerlingen met 10% dalen is de veronderstelling.
2. Het actuele marktaandeel van de VO-scholen is de beste voorspeller van de verdeling van leerlingen uit een woongemeente over de schoolvestigingen. Komt in schooljaar 2019/2020 van een gemeente 20% van de daar wonende VO-leerlingen naar een schoolvestiging dan zal dat in het prognosejaar ook 20% zijn.

De uitkomsten van deze leerlingenprognose die uitgaat van het basisjaar 2019 met als basisgeneratie de 13 t/m 17-jarigen doorgerekend met het actuele marktaandeel van elke vestiging is in de volgende tabel weergegeven.

² Dit blijkt bijvoorbeeld uit de door het PON uitgevoerde analyse van de ontwikkeling van leerlingenaantallen in de periode 2012-2018.

Tabel 1 Verwachte aantal leerlingen per Zeeuwse vo-vestiging t/m 2030 o.b.v. DUO en Primos/ABF Research (bewerking Provincie Zeeland), absolute aantallen en indexcijfers

	Aantallen			Index		
	2019	2025	2030	2019	2025	2030
Zwin College SGM	764	650	650	100	86	86
Het Bolwerk	166	160	150	100	94	88
Calvijn College (Goes)	1497	1390	1340	100	93	89
Calvijn College (M'burg)	385	350	340	100	90	87
Calvijn College (R'waal)	944	930	910	100	99	97
Calvijn College (Tholen)	291	290	260	100	100	90
Chr SGM Walcheren (M'burg)	1912	1780	1710	100	93	90
Chr SGM Walcheren (Vliss)	361	350	340	100	97	94
Ostrea Lyceum	1830	1680	1640	100	92	90
Pontes	1598	1460	1430	100	91	89
Het Goese Lyceum	551	510	490	100	93	89
Pieter Zeeman	848	720	670	100	85	79
Scheldemond College	1096	1090	1040	100	99	95
Nehalennia SSG	1987	1870	1790	100	94	90
Reynaert College	1252	1030	1020	100	82	82
De Wissel	122	110	110	100	92	92
Praktijkschool Hulst	90	80	80	100	89	89
De Sprong	121	110	100	100	92	83
Isaac Beeckman Academie	378	360	340	100	95	89
Lodewijk College	2419	2130	2100	100	88	87
Zeeland	18612	17050	16510	100	92	89

2.2 DUO-prognose

DUO heeft op haar website leerlingenprognoses gepubliceerd voor alle VO-instellingen in Nederland. De prognoses zijn gebaseerd op de belangstellingspercentages van scholen in de bevolking van hun voedingsgebieden, de doorstroom van leerlingen en de regionale demografische dynamiek. Uit de [verantwoording en technische toelichting](#) op deze prognoses valt op te maken dat voor de regionale demografische dynamiek de PRIMOS bevolkingsprognose met als basisjaar 2018 gebruikt is voor de bepaling van de basisgeneratie (12-18 jaar) en dat de

berekening van de toestroom en doorstroom is gebaseerd op ontwikkelingen in de leerlingenaantallen tussen 2012 en 2018, waarbij marktaandelen per instelling worden vastgesteld en naar de toekomst worden doorgetrokken. Daarbij leggen actuelere leerlingaantallen meer gewicht in de schaal bij de vooruitberekeningen. Er is één prognose voor een instelling, ook als die instelling meerdere vestigingen heeft. Prognoses per vestiging acht DUO niet wenselijk omdat er in Nederland veel nevenvestigingen zijn waar alleen onderbouw wordt aangeboden.

De uitkomsten van de DUO-prognose voor de Zeeuwse VO-scholen laten voor 2030 op Zeeuws niveau een daling zien van 11%, gelijk aan de geactualiseerde prognose in de door het PON opgestelde

rapportage “*Leerlingen in het Zeeuws voortgezet onderwijs tot en met 2030*”. De prognose van DUO per instelling is niet gelijk aan die van de (geüpdate) ZB-prognose 2019.

Tabel 2 DUO-prognose voor Zeeuwse VO-instellingen.

VO-instelling	Aantallen			Index		
	2019	2025	2030	2019	2025	2030
Zwin College	768	710	679	100	92	88
Het Bolwerk	170	179	184	100	105	108
Calvijn College (4 woonplaatsen)	3158	3004	2832	100	95	90
CSW (2 woonplaatsen)	2216	2084	1953	100	94	88
Ostrea Lyceum	1875	1745	1662	100	93	89
Pontes (3 woonplaatsen)	3089	2830	2684	100	92	87
Scheldemond College	1105	1052	979	100	95	89
Nehalennia	2051	1948	1821	100	95	89
Reynaert College	1194	989	975	100	83	82
De Wissel	116	118	122	100	102	106
Praktijkschool Hulst	92	89	91	100	96	98
De Sprong	120	128	135	100	107	113
Isaac Beekman Academie	369	344	326	100	93	88
Lodewijk College	2471	2294	2201	100	93	89
Zeeland	18793	17514	16644	100	93	89

Het grootste absolute verschil is te zien bij het Lodewijk College waar in 2030 de DUO-prognose op 101 leerlingen meer uitkomt. In procenten gerekend zitten de grootste verschillen bij de kleine praktijkscholen. Voor het Calvijn College geeft de DUO-prognose een daling van 10% tot 2030, iets gunstiger dan de (geüpdate) ZB-Prognose. Ook dat is een uitkomst die zoals gezegd door het Calvijn College niet wordt herkend.

2.3 Voion-prognose

Voion, het Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds voortgezet onderwijs, maakt als onderdeel van haar scenariomodel voor strategische

personeelsplanning voor het VO ook leerlingenprognoses. Deze worden gemaakt op vestigingsniveau. Voion gebruikt een [instroom- en doorstroommodel](#) voor haar prognoses³.

Daarbij staan twee elementen centraal:

1. De instroom van leerlingen

Dit wordt gebaseerd op het aantal 12/13 jarigen in het voedingsgebied van de school zoals voorspeld in de meest recente bevolkingsprognose van het Planbureau voor de leefomgeving (PEARL). Op basis van telgegevens van DUO is voor alle scholen in Nederland een belangstellingspercentages berekend (uitgesplitst naar woonplaats). Dit

doorstroompercentages en de verdeling naar schoolsoort.

³ Voion geeft de mogelijkheid om met scenario's te werken: alternatieve data invoer voor de omvang van de basisgeneratie, het belangstellings- en

percentage geeft aan welk deel van de basisgeneratie (12/13 jarigen) in leerjaar 1 zit. In het basisscenario wordt uitgegaan van het (gewogen) gemiddelde belangstellingspercentage in de afgelopen drie jaar.

2. De doorstroom naar hogere leerjaren

De prognose van het aantal leerlingen in leerjaar 2 en hoger, is gebaseerd op zogenaamde doorstroompercentages. Deze percentages geven de verhouding tussen het aantal leerlingen in opeenvolgende leerjaren weer. Hierbij

wordt uitgegaan van gegevens op schoolniveau. Voor het berekenen van de doorstroompercentages zijn data van DUO gebruikt over de laatste drie jaren. Het basisscenario gaat uit van de gemiddelde doorstroom in de laatste drie jaar.

De Voion-prognoses met de actuele leerlingenaantallen van 2019 als basis geven op het niveau van de Zeeuwse VO-instellingen de uitkomsten zoals vermeldt in Tabel 3

Tabel 3 Voion leerlingenprognose

VO-instelling	Aantallen			Index		
	2019	2025	2030	2019	2025	2030
Zwin College	764	641	618	100	84	81
Het Bolwerk	166	130	120	100	78	72
Calvijn College (4 woonplaatsen)	3117	2948	2783	100	95	89
CSW (2 woonplaatsen)	2273	2333	2203	100	103	97
Ostrea Lyceum	1830	1527	1428	100	83	78
Pontes (3 woonplaatsen)	2997	2807	2649	100	94	88
Scheldemond College	1096	1032	937	100	94	85
Nehalennia	1987	1914	1807	100	96	91
Reynaert College	1252	931	907	100	74	72
De Wissel	122	92	87	100	75	71
Praktijkschool Hulst	90	52	51	100	58	57
De Sprong	121	109	105	100	90	87
Isaac Beeckman Academie	378	472	442	100	125	117
Lodewijk College	2419	2139	2061	100	88	85
Zeeland	18612	17127	16198	100	92	87

Deze prognose komt voor Zeeland 2030 uit op een daling van het leerlingenaantal ten opzichte van 2019 van 13%. Het Calvijn College krimpt met 11%. De locatie Pieter Zeeman in Zierikzee van het Pontes zal dalen naar 751 leerlingen in 2030. Dat is minder dan het huidige leerlingenaantal

van het ZWIN College. Gezien de onderwijsfilosofie van de Isaac Beeckman Academie is de groei die deze school zal doormaken volgens deze prognose opmerkelijk.

3 Analyse VO in Zeeland 2012 -2019

De Zeeuwse VO-bestuurders en de Provincie opteren voor een prognose die specifiek is dan op instellingsniveau en een aparte vooruitberekening geeft voor elke schoolvestiging. Dat is begrijpelijk omdat men niet alleen op instellingsniveau, maar ook op vestigingsniveau een vertrekpunt nodig heeft voor het ontwikkelen van meerjarige plannen van de onderwijsvoorziening in de Zeeuwse regio's. Zeker als een instelling in meerdere gemeenten een vestiging heeft of vestigingen heeft die zover uit elkaar liggen dat de toestroom uit verschillende gebieden komt.

In Zeeland is dat het geval voor het Calvijn College met vestigingen in Walcheren, De Bevelanden en Tholen, voor Pontes met vestigingen in Goes en Zierikzee en de Christelijke Scholengemeenschap Walcheren met vestigingen in Middelburg en Vlissingen.

De drie hiervoor behandelde leerlingenprognoses leveren door verschillen in uitgangspunten, gebruikte bronbestanden en berekeningswijzen op instellingsniveau soms sterk uiteenlopende resultaten op.

Geen van deze prognoses houdt rekening met een mogelijk zelf opgelegd plafond in de leerlingen toestroom, zoals de Isaac Beeckman Academie vanuit de filosofie van [persoonlijk onderwijs](#) doet. Ook met een mogelijk van de algemene bevolkingstrend afwijkende ontwikkeling voor een specifieke denominatie wordt geen rekening gehouden. Het reformatorische Calvijn College ontvangt haar leerlingen vrijwel geheel vanuit reformatorische basisscholen. Bekend is dat reformatorische gezinnen relatief

kinderrijk zijn⁴. Voor een verdelingsmodel van potentiële leerlingen zou dit een aparte behandeling voor het Calvin College kunnen rechtvaardigen.

Om inschattingen te kunnen maken van de toestroom van leerlingen naar specifieke vestigingen is daarom een meer gedetailleerde analyse van de historische schoolkeuzepatronen noodzakelijk. Kunnen we op grond van historische leerlingenstromen verwachtingen uitspreken voor de toekomst of zijn de schoolkeuzepatronen op vestigingsniveau of instellingsniveau van een onvoorspelbare grilligheid? Kunnen met andere woorden op basis van de historische ontwikkeling van basisgeneraties in de Zeeuwse gemeenten (de demografische dynamiek) en de historische ontwikkeling in leerlingenstromen naar schoolvestigingen in Zeeland (de schoolkeuze dynamiek) doorrekeningen gemaakt worden naar 2030 over de verwachte

leerlingenaantallen per vestiging of per instelling? In hoeverre is er sprake van trendmatige ontwikkelingen in het marktaandeel van een vestiging en waar wijkt dit af? In hoeverre is er sprake van een trendmatige ontwikkeling in waar leerlingen uit een woongemeente naar school gaan?

Voor de analyse wordt gekeken naar de ontwikkelingen in de periode 2012-2019. Het gaat daarbij om ontwikkelingen in:

- Het onderwijsaanbod
- De basisgeneraties voor het VO in Zeeuwse gemeenten
- Leerlingenaantallen per onderwijstype
- Herkomst van VO-leerlingen naar woongemeente
- Verdeling van VO-leerlingen per woongemeente over VO-scholen in Zeeland
- Weglek uit Zeeland en instroom van buiten Zeeland

3.1 Actueel VO-onderwijsaanbod in Zeeland

Bij een prognose op vestigingsniveau dient rekening te worden gehouden met de aard van het onderwijsaanbod. Zo hebben praktijkscholen een specifiek leerlingenprofiel. Het Calvin College heeft door haar reformatorische signatuur een instroom vanuit een relatief kinderrijke bevolkingsgroep. Het wel of niet aanwezig zijn van een bovenbouw maakt een duidelijk verschil in de leeftijdsverdeling van leerlingen. Dat betekent dat de basisgeneraties per vestiging zullen verschillen afhankelijk van het onderwijsaanbod.

In Zeeland wordt in 10 woonplaatsen in 10 gemeenten in 39 vestigingen VO-onderwijs aangeboden (Zie bijlage 2). Veere, Borsele en Noord-Beveland zijn

gemeenten zonder een VO-school. Voor de prognoses wordt uitgegaan van het aanbod per vestigingsplaats van VO-scholen⁵.

3.1.1 Praktijkscholen

In alle drie de Zeeuwse regio's zijn kleine praktijkscholen die maatwerk onderwijs aanbieden voor leerlingen die moeite hebben met leren op de traditionele manier. Een prognose voor het aantal leerlingen is mogelijk te voorspellen aan de hand van de relatie tussen de basisgeneratie voor deze schoolsoort (12 t/m 18 jaar) en het te verwachte percentage leerlingen in een regio dat deze schoolsoort bezoekt. Dit percentage zou dan kunnen worden ingeschat op

⁴ De gemeenten waar de leerlingen van het Calvin College vooral vandaan komen (Borsele, Reimerswaal, Tholen, Veere), kennen ook een [hoger \(gestandaardiseerd\) vruchtbaarheidscijfer](#) dan de andere gemeenten in Zeeland.

⁵ Uit een analyse van de twee vestigingen van het Pontes in Goes blijkt nauwelijks verschil te zitten in de verdeling over gemeenten waar beide scholen hun leerlingen uit betrekken.

basis van historische ontwikkelingen. Door de geringe omvang van deze scholen en het specifieke karakter ervan zijn modelmatige voorspellingen echter met grote onzekerheidsmarges omgeven.

3.1.2 Calvijn College

Het Calvijn College is de reformatorische scholengemeenschap met een breed onderwijsaanbod. Ze geven onderwijs in zeven gebouwen, drie in Goes, twee in Krabbendijke, een in Middelburg en een in Tholen. Alle vestigingsplaatsen hebben een Brugklas en Vmbo-afdeling. De vestiging in Goes heeft ook een Havo/Vwo-afdeling. De vestiging Krabbendijke biedt tevens praktijkonderwijs. De reformatorische signatuur van het Calvijn College geeft het een relatief vaste toestroom vanuit het reformatorische primaire onderwijs.

3.1.3 Isaac Beekman Academie

De Isaac Beekman Academie in Kapelle is een relatief nieuwe VO-instelling. Het is de eerste School voor Persoonlijk Onderwijs in Nederland en gestart in 2010. In 2019/2020 is ze gegroeid tot een school met 378 leerlingen. De instelling rekent met een schoolgrootte van circa 390 leerlingen met kleine klassen van ongeveer 16 leerlingen. Het aannamebeleid gaat uit van maximaal 80 leerlingen per jaar. In 2019 zaten 46 leerlingen in leerjaar 1. Ze bieden brugklasonderwijs voorbereidend op het verdere onderwijs op Havo/vwo-niveau. De instelling heeft leerlingen uit alle gemeenten boven de Westerschelde.

3.1.4 De Oosterschelderegio

In de Oosterschelderegio zijn naast de praktijkschool, het Calvijn College en de Isaac Beekman Academie nog twee VO-instellingen.

Scholengroep Pontes is een openbare onderwijsorganisatie met drie vestigingen, twee vestigingen in Goes van het Goese Lyceum en de vestiging Pieter Zeeman in

Zierikzee. Zowel in Goes als in Zierikzee is een volledig VO-aanbod. In 2018 is het Vmbo-gedeelte van Edudelta in Goes onderdeel geworden van de Pontes Scholengroep.

Het Ostrea lyceum een scholengemeenschap met Christelijke signatuur heeft drie vestigingen in Goes, met in totaal een volledig VO-aanbod.

3.1.5 Walcheren

Naast de praktijkschool en de vestiging van het Calvijn College, beide gevestigd in Middelburg, zijn er twee VO-schoolorganisaties, de openbare Mondia scholengroep en de Christelijke Scholengemeenschap Walcheren. Beide organisaties geven onderwijs in meerdere schoolgebouwen in Middelburg en Vlissingen.

De Christelijke SGM Walcheren biedt in haar vestiging in Middelburg een volledig VO-pakket, de vestiging in Vlissingen (Vrije school CSW Bestevaër) kent geen bovenbouw Havo/Vwo.

De openbare Mondia scholengroep omvat twee VO-instellingen. Het Scheldemond College heeft haar vestiging in Vlissingen, Nehalennia SSG is in drie gebouwen gevestigd in Middelburg. Zowel in Middelburg als in Vlissingen is een volledig VO-aanbod.

3.1.6 Zeeuws-Vlaanderen

Praktijkschool De Sprong in Terneuzen is onderdeel van Stichting Respont, waar ook de praktijkscholen van Walcheren en de Oosterschelderegio deel van uitmaken.

Eind 2018 is in de regio de Stichting VO Zeeuws-Vlaanderen opgericht. Daarin zijn de praktijkschool Hulst, het Lodewijk College in Terneuzen met twee vestigingen, het Reynaertcollege in Hulst met twee vestigingen en het Zwin College in Oostburg ondergebracht. Op alle drie de vestigingsplaatsen is een volledig VO-aanbod.

Tabel 4 Onderwijsaanbod en leerlingen in het VO in Zeeland 2019/2020

VO Vestiging	Regio	Vestigingsplaats	Leerlingen	Onderwijsaanbod
Calvijn College	Oosterschelderegio	Goes	1497	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Calvijn College	Oosterschelderegio	Krabbendijke	944	Praktijkonderwijs, Brugklas, Vmbo
Calvijn College	Oosterschelderegio	Tholen	291	Brugklas, Vmbo
De Wissel	Oosterschelderegio	Goes	122	Praktijkonderwijs
Isaac Beeckman Academie	Oosterschelderegio	Kapelle	378	Brugklas, Havo, Vwo
Ostrea Lyceum	Oosterschelderegio	Goes	1830	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Pieter Zeeman	Oosterschelderegio	Zierikzee	848	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Pontes	Oosterschelderegio	Goes	2149	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Calvijn College	Walcheren	Middelburg	385	Brugklas, Vmbo
Chr SGM Walcheren	Walcheren	Middelburg	1912	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Chr SGM Walcheren	Walcheren	Vlissingen	361	Brugklas, Vmbo, Havo/Vwo- onderbouw
Het Bolwerk	Walcheren	Middelburg	166	Praktijkonderwijs
Nehalennia SSG	Walcheren	Middelburg	1987	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Scheldemond College	Walcheren	Vlissingen	1096	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
De Sprong	Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen	121	Praktijkonderwijs
Lodewijk College	Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen	2419	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Praktijkschool Hulst	Zeeuws-Vlaanderen	Hulst	90	Praktijkonderwijs
Reynaert College	Zeeuws-Vlaanderen	Hulst	1252	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo
Zwin College SGM	Zeeuws-Vlaanderen	Oostburg	764	Brugklas, Vmbo, Havo, Vwo

3.1.7 Onderwijsaanbod VO-instellingen met vestigingen in meerdere gemeenten

3.1.7.1 Calvijn college

In het schooljaar 2019/2020 komen leerlingen uit 11 Zeeuwse gemeenten naar de vestigingen in Goes. Een op de vijf leerlingen komt uit Borsele. Er komen geen leerlingen uit Sluis en Hulst. Naar de vestiging in Middelburg gaan vrijwel uitsluitend leerlingen uit Walcherse gemeenten. De leerlingen die naar de vestigingen in Krabbendijke gaan zijn voor ruim 60% uit Reimerswaal zelf afkomstig. Naar de vestiging op Tholen gaan vrijwel uitsluitend leerlingen uit diezelfde gemeente.

3.1.7.2 Christelijke Scholengemeenschap Walcheren

Naar de CSW-vestigingen in Middelburg komen leerlingen uit heel Walcheren, de

meerderheid woont in Middelburg. Ongeveer 5% komt van buiten de regio. Naar de vestiging in Vlissingen (de Vrije school) komen vooral leerlingen uit Vlissingen (70%). Van buiten de regio komt 8%, vooral uit de gemeente Sluis (6%).

3.1.7.3 Pontes

Scholengroep Pontes heeft vestigingen in Goes en Zierikzee. De leerlingen van de vestigingen in Goes komen vrijwel allemaal uit de Bevelandse gemeenten. Een klein percentage van de leerlingen komt van buiten de regio. Leerlingen uit Walcherse gemeenten vormen 2% van de leerlingenpopulatie. De vestiging in Zierikzee (Pieter Zeeman) betreft haar leerlingen nagenoeg uitsluitend uit Schouwen-Duiveland.

Tabel 5 Herkomst leerlingen van VO-instellingen in Zeeland met vestigingen in meerdere gemeenten naar woongemeente 2019/2020 (%)* (Bron:DUO)

Vestiging	Calvijn College				Chr SGM Walcheren		Pontes		Zierikzee
	Goes	Middelburg	Krabbedijke	Tholen	Middelburg	Vlissingen	Goes		
Woongemeente									
Oosterschelderegio									
Borsele	20	1	8		1		21		
Goes	17		3		1		42		
Kapelle	11		3				13		
Noord-Beveland	1				1	1	6		
Reimerswaal	11		62				12		
Schouwen-Duiveland	11		3		1	1	4	99	
Tholen	8		8	98					
Walcheren									
Veere	7	44	4		22	7			
Vlissingen	1	10	1		17	70	1		
Middelburg	8	45	5		56	15	1		
Zeeuws-Vlaanderen									
Hulst									
Sluis						6			
Terneuzen	5		2						
Buiten Zeeland									
totaal	100	100	99	100	99	99	99	99	99

*Percentages minder dan 1 zijn in de tabel weggelaten

Tabel 6 Belangstellingspercentages in 2019/20 naar woongemeente (Bron: DUO).

		Oosterschelderegio								Walcheren				Zeeuws-Vlaanderen				Buiten Zeeland	
		Borsele	Goes	Kapelle	Noord-Beveland	Reimerswaal	Schouwen-Duiveland	Tholen	Middelburg	Veere	Vlissingen	Hulst	Sluis	Terneuzen	Buiten Zeeland				
Calvijn College	Goes	23	12	20	7	12	12	23	4	9	1			3	2				
	Middelburg		0						6	15	2								
	Reimerswaal	6	1	3	1	44	2	16	2	3					1	4			
Chr SGM Walcheren	Tholen						59												
	Middelburg	1	1		6		1		39	38	15			1					
Pontes	Vlissingen				1			2	2	12									
	Goes	34	44	35	39	19	6						3						
De Sprong	Schouwen-Duiveland				1		62												
	Terneuzen												3	3	2				
De Wissel	Goes	1	2	1	2	2									1				
Het Bolwerk	Middelburg								2	1	4				3				
Lodewijk College	Terneuzen											11	5	87	12				
Nehalennia SSG	Middelburg	1	1		3	1	5		39	27	23				4				
Ostrea Lyceum	Goes	31	36	33	35	16	5								1	7			
Praktijkschool Hulst	Hulst											4			1	7			
Reynaert College	Hulst											84		4	16				
Scheldemond College	Vlissingen	1		1					3	2	42			3	0				
SvPO Kapelle	Kapelle	2	2	6	5	5	6	1	2	1	1				9				
Zwin College SGM	Sluis												84		15				
Zeeland		100	99	99	100	100	99	99	99	100	100	100	100	99	99				
in eigen gemeente		nvt	93	6	nvt	44	62	59	87	nvt	53	89	84	91					
in eigen regio		97	98	98	91	99	93	99	92	86	97	100	93	95					

Vanuit het perspectief van de woongemeente van leerlingen zijn voor schooljaar 2019/2020 de belangstellingspercentages voor de Zeeuwse scholen berekend.

Leerlingen blijken als er in hun eigen gemeente een volledig VO-aanbod is in meerderheid voor die school te kiezen. In de gemeenten Goes, Middelburg, Hulst, Sluis en Terneuzen is dat meer dan 80%.

Als er geen school is gaat meer dan 85% in de eigen regio naar school.

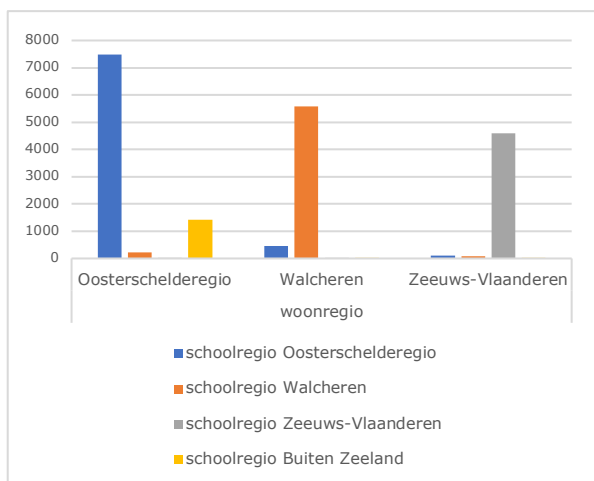
In Borsele is dat zelfs 97%. De weglek uit de provincie is in deze cijfers niet meegenomen.

Leerlingen uit Tholen bezoeken vrijwel alleen het Calvijn College als ze naar een Zeeuwse VO-school gaan. Een enkeling gaat naar de Isaac Beeckman Academie.

3.1.8 Weglek en instroom

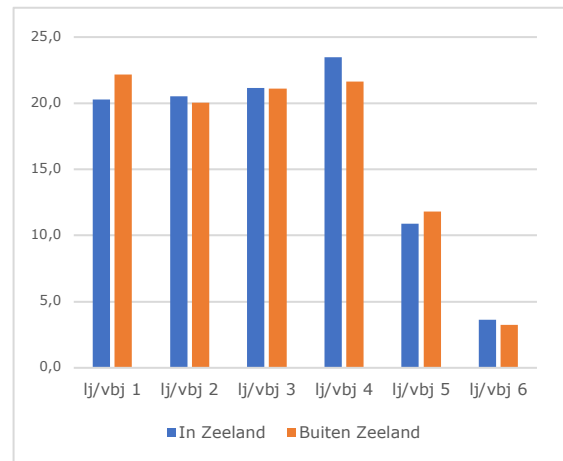
DUO geeft gedetailleerde cijfers over de relatie tussen waar een leerling woont en waar die naar school gaat. In het schooljaar 2019/20 wonen volgens de DUO-gegevens in Zeeland 19.959 leerlingen die in Nederland voortgezet onderwijs volgen. Daarvan gaat 7% naar een school buiten de provincie. Er gaan 759 leerlingen naar Bergen op Zoom, 561 naar Goeree-Overflakkee, 67 naar Steenbergen en 55 leerlingen naar overige plaatsen in Nederland.

Figuur 1 laat zien dat ruim 1.400 VO-leerlingen die wonen in de Oosterschelderegio buiten Zeeland naar school gaan. De weglek vanuit Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen naar Nederlandse scholen buiten Zeeland is voor een prognose verwaarloosbaar klein.

Figuur 1 Zeeuwse leerlingen op Nederlandse VO-scholen 2019/2020 (Bron:DUO)

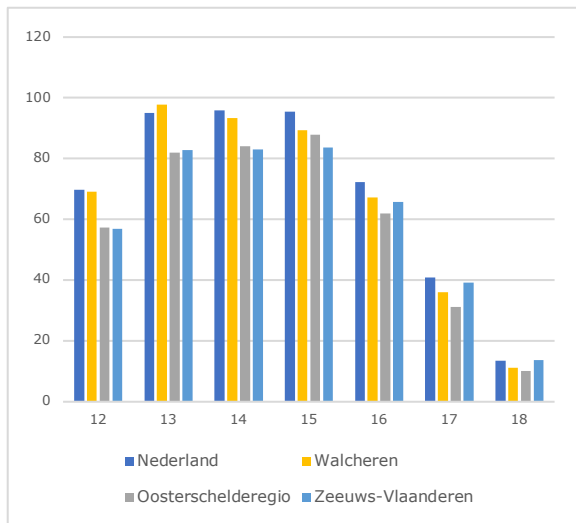
De leerlingen die in de eigen provincie naar school gaan zijn wat betreft de verdeling over leer-/verblijfsjaren niet sterk afwijkend van de leerlingen die de provincie uitgaan (Figuur 2). Het lijkt er niet op dat leerlingen ervoor kiezen om de eerste leerjaren dicht bij huis naar school te gaan om op latere leeftijd in de bovenbouw over te stappen naar een school buiten hun eigen woonprovincie.

Figuur 2 Verdeling Zeeuwse VO-leerlingen in 2019/2020 naar leer-/ verblijfsjaar (Bron: DUO)

In 2019/2020 zijn er 95 leerlingen die niet in Zeeland wonen, maar er wel naar een VO-school gaan. Dat is 0,5% van de VO-populatie op Zeeuwse scholen. In het kader van een leerlingenprognose op vestigingsniveau is deze instroom derhalve vrijwel verwaarloosbaar.

Het Zeeuwse deelnamepercentage voor het VO ligt in 2019/20 ongeveer 10% onder het landelijk niveau. Zou Zeeland dezelfde deelnamepercentages als landelijk hebben, dan zouden er 2.271 leerlingen meer op de Zeeuwse VO-scholen zitten. Afgaande op de leeftijdsspecifieke deelnamepercentages voor Zeeuws-Vlaanderen die voor de jongere leeftijdscohorten sterk overeenkomen met de Oosterschelderegio (Figuur 3), kan ingeschat worden dat er een weglek over de grens is van 14%. Dit betekent dat ongeveer 800 Zeeuws-Vlaamse leerlingen in België voortgezet onderwijs volgen. Voor Walcheren wordt zichtbaar dat er weglek uit de regio is bij de oudere leeftijdscohorten. Dat kan verklaard worden door het ontbreken van een Havo/Vwo-aanbod van het Calvin College in Middelburg. Walcherse leerlingen gaan daarvoor naar Goes.

Figuur 3 Leeftijdsspecifieke deelnamepercentages VO-leerlingen 2019/2020 (Bron: DUO).

Om de voorspelkracht van leeftijdsspecifieke deelnamecijfers te beoordelen is gekeken naar de werkelijke en verwachte VO-leerlingenaantallen per gemeente in 2019.

Tabel 7 Op basis van landelijke leeftijdsspecifieke deelnamepercentages verwachte Zeeuwse leerlingen op Zeeuwse VO-scholen, het werkelijke aantal en afwijking in het leerjaar 2019/20.

	Verwachte LL VO in 2019	Werkelijk LL VO in 2019	Afwijking %
Borsele	1351	1315	3
Goes	1998	2053	-3
Hulst	1410	1356	4
Kapelle	835	835	0
Middelburg	2747	2728	1
Noord-Beveland	339	321	5
Reimerswaal	1514	1346	11
Schouwen-Duiveland	1716	1358	21
Sluis	1051	880	16
Terneuzen	2770	2540	8
Tholen	1579	482	70
Veere	1124	1101	2
Vlissingen	2224	2202	1
Zeeland	20659	18517	10

Het blijkt dat het rekenen met landelijke leeftijdsspecifieke deelnamecijfers om de VO-leerlingenaantallen op gemeentelijk niveau te voorspellen vrij nauwkeurig

uitkomt in de gemeente Kapelle, Middelburg, Veere en Vlissingen. De gemeenten Borsele, Goes, Hulst en Noord-Beveland wijken maximaal 5% af. Reimerswaal en Terneuzen wijken rond de 10% af. Schouwen-Duiveland, Sluis en Tholen zijn gemeenten waar minder dan 85% van de verwachte VO-leerlingen daadwerkelijk op Zeeuwse VO-scholen zitten. Daar is sprake van een substantiële weglek. Tholen is daarbij een uitschieter met een weglek van 70%. Goes is de enige Zeeuwse gemeente waar het werkelijke aantal VO-leerlingen hoger is dan de verwachting. Het rekenen met Zeeuwse of regionale deelnamecijfers geeft geen verbetering van de voorspellingen op gemeentelijk niveau. Voor de leerlingenprognoses is daarom de conclusie dat de weglek goed gemodelleerd kan worden door te rekenen met de afwijkingpercentages per gemeente ten opzichte van de landelijke leeftijdsspecifieke deelnamepercentages.

3.2 Ontwikkelingen in het VO-onderwijsaanbod in Zeeland

In 2012 werd in 10 woonplaatsen in 10 Zeeuwse gemeenten VO-onderwijs gegeven. Dat is sindsdien niet veranderd. Wel zijn er op instellingsniveau in het Zeeuwse VO een aantal veranderingen opgetreden.

In de *Oosterschelderegio* ging de vmbo-school het Westerpoot College (onderdeel van ROC West-Brabant) in Tholen in 2014 dicht. Vanaf het schooljaar 2014/2015 moesten de Thoolse vmbo-leerlingen van deze school naar Halsteren. Dat betekende een weglek uit Zeeland van ongeveer 200 leerlingen. In 2018 sloot het Edudelta College haar deuren en werd het VMBO-gedeelte onderdeel van Pontes.

Als gevolg van door de leerlingendaling minder rooskleurige perspectieven van de VO-scholen in *Zeeuws-Vlaanderen* is besloten in Terneuzen het Lodewijk College op te richten door een fusie van

De Rede met het Zeldenrust-Steelantcollege, een samenwerkingsschool van protestante en rooms-katholieke signatuur. Deze school is bestuurlijk samengegaan met het Zwin College, het Reynaert College en de Praktijkschool Hulst.

In *Walcheren* zijn er sinds 2012 toen de twee openbare VO-instellingen zijn ondergebracht in de Mondia Scholengroep

geen veranderingen meer opgetreden op instellingsniveau.

Het aantal leerlingen dat een VO-vestigingen in Zeeland bezoekt is van 20.917 in 2012 gedaald naar 18.612 in 2019, een afname van 11% in 7 jaar tijd. In alle regio's liepen de leerlingenaantallen terug, het meest in Zeeuws-Vlaanderen met (14%).

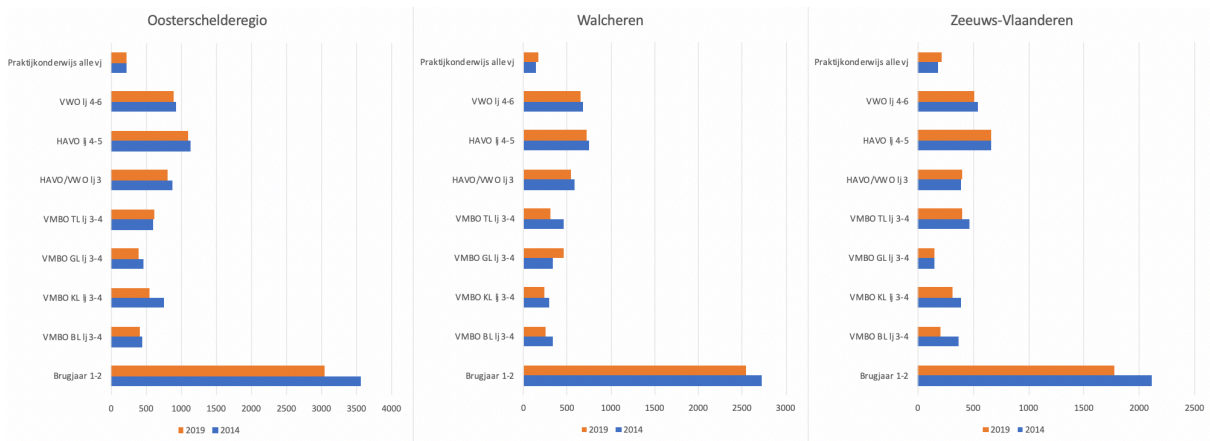
Tabel 8 Leerlingen op Zeeuwse VO-instellingen (Bron: DUO).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ontwikkeling 2012-2019	
									abs	%
Calvijn College	3044	3115	3155	3140	3156	3140	3151	3117	73	102
Chr SGM Walcheren	2582	2383	2256	2174	2235	2232	2199	2273	-309	88
De Sprong	93	92	96	108	118	129	122	121	28	130
De Wissel	135	133	136	139	135	130	122	122	-13	90
Het Bolwerk	140	140	146	152	163	176	172	166	26	119
Isaac Beeckman Academie	235	297	348	386	384	391	377	378	143	161
Lodewijk College	2573	2565	2556	2572	2503	2518	2491	2419	-154	94
Westerpoort College	276	208							-276	0
Nehellennia SSG	1979	2256	2438	2554	2419	2236	2127	1987	8	100
Ostrea Lyceum	2268	2273	2260	2288	2210	2124	1989	1830	-438	81
Pontes	3676	3560	3492	3467	3355	3210	3104	2997	-679	82
Praktijkschool Hulst	110	98	84	82	87	97	89	90	-20	82
Reynaert College	1564	1504	1458	1414	1383	1312	1279	1252	-312	80
Scheldemond College	1162	1135	1100	1116	1126	1164	1151	1096	-66	94
Zwin College SGM	1080	1064	1075	996	923	871	792	764	-316	71
Zeeland	20917	20823	20600	20588	20197	19730	19165	18612	-2305	89

Op instellingsniveau zien we een meer gedifferentieerd beeld. Er zijn ook VO-instellingen die zijn gegroeid. De nieuwkomer Isaac Beeckman Academie groeide tot 2015 naar haar 'maximum' van bijna 400 leerlingen, de praktijkscholen De Sprong en Het Bolwerk kregen ook meer leerlingen. Het Calvijn College en Nehalennia zijn in hun leerlingenaantallen ten opzichte van 2012 niet veel veranderd. Het Zwin College zag de leerlingenaantallen teruglopen met 29%.

3.2.1 Leerlingen per onderwijstype in regio's

Door het opheffen van het Westerpoort College kan voor een vergelijking van de ontwikkelingen in het VO in Zeeland op regionaal niveau het best gekeken worden naar de periode 2014-2019. In alle regio's is het aantal brugklasleerlingen teruggelopen. Op Walcheren is de daling het geringst geweest.

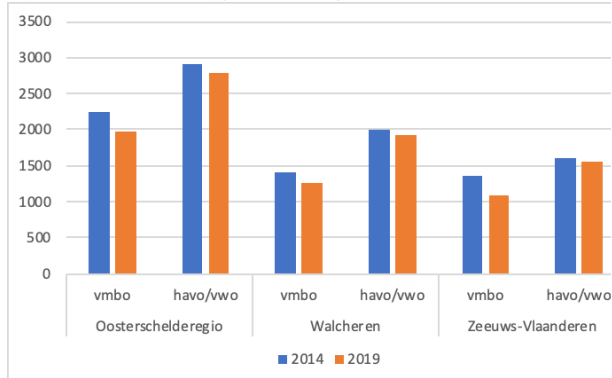
Figuur 4 Leerlingen per onderwijstype (exclusief Vavo) (Bron: DUO).

Het praktijkonderwijs heeft een andere ontwikkeling doorgemaakt dan de ander onderwijstypen van het VO. Leerlingenaantallen zijn op Walcheren gelijk gebleven en in de andere regio's zelfs gestegen.

Het aantal Vmbo-leerlingen is sterker gedaald dan het aantal Havo/Vwo-leerlingen. Binnen het Vmbo zijn er verschuivingen geweest als het gaat om de leerlingstromen. De gemengde leerweg zag het aantal leerlingen stijgen, vooral op Walcheren. De basis- en kaderopleidingen zagen de leerlingenaantallen sterk teruglopen. In Zeeuws-Vlaanderen met bijna de helft.

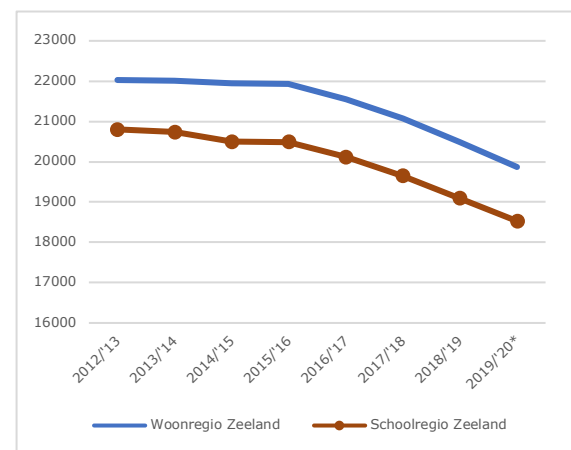
Er is in alle regio's sprake geweest van Avo-isering, het meest opvallend in Zeeuws-Vlaanderen, waar het aantal leerlingen op de Havo/Vwo nauwelijks is gedaald, terwijl die voor het Vmbo sterk daalde.

Figuur 5 Avo-isering (Bron: DUO).

3.2.2 Ontwikkelingen in de weglek

Het CBS geeft cijfers voor het VO naar school- en woonregio. Daaruit is af te leiden dat de weglek van VO-leerlingen die wonen in Zeeland en gaan naar scholen in Nederland buiten de provincie sinds de opheffing van het Markizaat College stabiel op ongeveer 7% is van de Zeeuwse leerlingen die voortgezet onderwijs volgen. In het schooljaar 2019/20 zijn dat 1.442 leerlingen.

Figuur 6 Leerlingen in het voortgezet onderwijs. (Bron: CBS)

De uitstroom van Zeeuws-Vlaamse leerlingen naar België is in zowel de DUO als CBS-gegevens niet meegenomen.

3.2.3 Het reformatorisch onderwijs

Reformatorisch onderwijs in Zeeland is relatief omvangrijk. Het aandeel leerlingen op reformatorische scholen in het primair onderwijs is in het schooljaar 2019/20

bijna 18%. In 2012/13 was dat nog 16%. Terwijl het leerlingenaantal in het primair onderwijs in Zeeland in die periode met 9% afnam, groeide het reformatorisch onderwijs met 1%. Het reformatorische Calvijn College ontvangt haar leerlingen voornamelijk uit dit deel van het primaire onderwijs in Zeeland. De afwijkende demografie van het reformatorische deel van de Zeeuwse bevolking, met relatief veel grote gezinnen rechtvaardigt een aparte behandeling in de prognose voor het VO in de provincie. Om daar enig zicht op te krijgen is gekeken naar de leeftijdscohorten van leerlingen op het primair onderwijs. Dit laat zien dat in Zeeland de jongere leeftijden kleiner in aantal zijn dan de oudere, terwijl dat voor het reformatorisch onderwijs minder het geval is. De instroom in het reformatorisch VO zal derhalve relatief toenemen. De trendmatige verschillen zijn echter kleiner dan de afgelopen jaren.

Tabel 9 Leerlingen op Reformatorische scholen voor primair onderwijs naar leeftijd (Bron: DUO).

Schooljaar 2019/20	LI op reformatorische PO scholen	PO leerlingen Zeeland
4 jaar	706	3626
5 jaar	657	3648
6 jaar	632	3564
7 jaar	699	3772
8 jaar	707	3954
9 jaar	716	3821
10 jaar	688	3962
11 jaar	672	3656

4 Basisgeneratie

Voor leerlingenprognoses wordt gebruik gemaakt van zogenaamde basisgeneraties. Dat is het deel van de bevolking waarvan de ontwikkeling representatief geacht wordt voor de ontwikkeling in een leerlingenpopulatie.

Bij basisscholen wordt bijvoorbeeld vaak uitgegaan van de 4 tot en met 11-jarigen plus 30% van de 12-jarigen. In Zeeland is het aantal leerlingen op de basisscholen (exclusief het speciaal onderwijs) ongeveer 95% van dit bevolkingsdeel. Vanwege het algemene karakter en voornamelijk lokale schoolkeuzes is met deze basisgeneratie vrij nauwkeurig te rekenen tot op locatieniveau.

Voor het VO ligt dat gecompliceerder. De toestroom van leerlingen naar het VO is meer regionaal bepaald en mede

afhankelijk van de beschikbare diversiteit aan niveaus en leerwegen. Niet alle VO-vestigingen hebben een volledig onderwijsaanbod. In Zeeland speelt weglek naar scholen buiten Zeeland op een andere manier dan in het basisonderwijs. De grens met België is bovendien een datagrens. Er zijn geen CBS- of DUO-gegevens van Zeeuwse leerlingen die in België voortgezet onderwijs volgen. De Belgische statistiek publiceert niet naar herkomstland.

Er worden diverse prognosemethoden gebruikt die zich ook op verschillende basisgeneraties baseren. DUO gebruikt de 13- tot en met 17-jarigen om tot op instellingsniveau te voorspellen. Voion kiest met haar prognoses voor een basisgeneratie 12/13-jarigen⁶ in het voedingsgebied als instroom van een

⁶ Voion maakt voor de bepaling van de basisgeneratie gebruik van de rapportages van [MOOZ](#) beleidsonderzoek en advies. Ook de VO-raad maakt voor haar beleidsanalyses in het kader

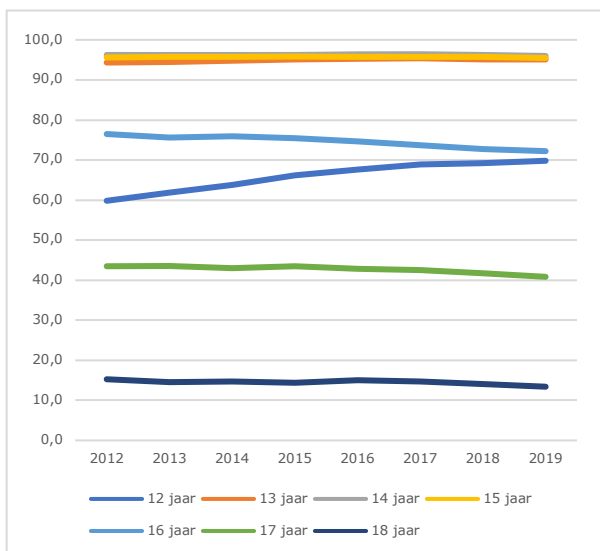
van het Regionaal Plan Leerlingendaling gebruik van deze prognoses.

school en rekt verder met doorstroomgetallen. In een leerlingenprognose van de [gemeente Helmond](#) wordt uitgegaan van 70% van de 12-jarigen en de 13 t/m 16-jarigen voor het voortgezet onderwijs met een vierjarige opleiding en 70% van de 12-jarigen en de 13 t/m 18-jarigen voor het voortgezet onderwijs met een zesjarige opleiding.

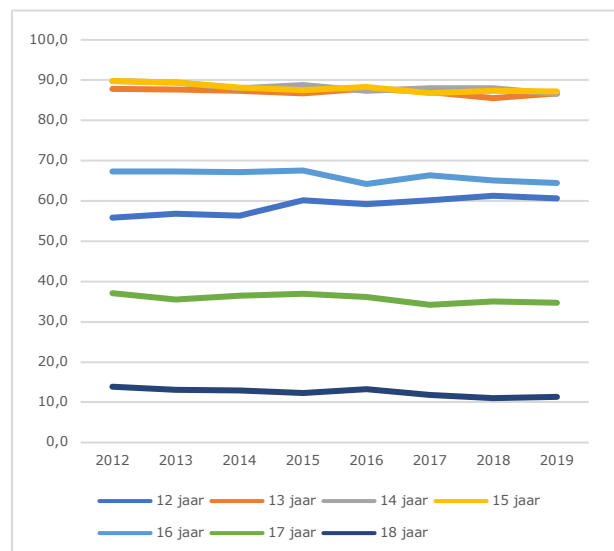
In 2012 en 2015 heeft ZB Planbureau de regionale leerlingenprognoses voor het VO in Zeeland gebaseerd op de ontwikkelingen bij de basisgeneratie die bestaat uit 70% van de 12-jarigen plus de 13- tot en met 18-jarigen. In de ZB-prognose 2019 is gerekend met een basisgeneratie 13 tot en met 17-jaar.

4.1 Deelnamepercentages

Om te bepalen met welke basisgeneratie(s) een Zeeuwse prognose het best te rekenen valt, is over verschillende jaren gekeken naar de leeftijden van VO-leerlingen in Nederland en vergeleken met de corresponderende leeftijdscohorten in de Nederlandse bevolking. Daarbij is uitgegaan van de gemiddelde bevolking gedurende een jaar, berekend als de helft van een bevolking op 1 januari van een bepaald jaar plus de helft van die bevolking op 1 januari van het er op volgende jaar.

Figuur 8 Leerlingen op VO-scholen in Nederland als percentage van de gemiddelde Nederlandse bevolking per leeftijd (Bron: DUO/CBS)

Figuur 7 Leerlingen op scholen in Zeeland als percentage van de Zeeuwse gemiddelde bevolking per leeftijd (Bron: DUO/CBS)

Dat geeft een algemeen beeld van de robuustheid van de deelnamepercentages van VO-leerlingen van een bepaald een leeftijdscohort in de bevolking. Bovendien geeft het een beeld van de weglek in Zeeland.

In Nederland volgt 95 tot 96 procent van de 13-, 14- en 15-jarigen een VO-opleiding. Dat percentage is stabiel door de jaren heen. Dat geldt in mindere mate voor andere leeftijden. Van de 18-jarigen in Nederland is ongeveer 14% leerling op

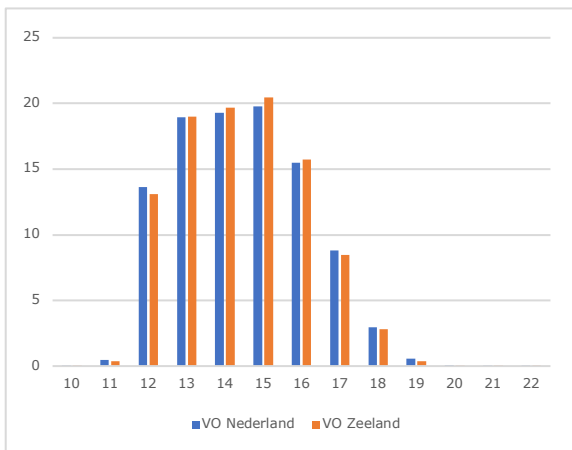
het VO. Bij de 17-jarigen ligt dat even boven de 40% met een licht dalende trend. Ook bij de 16-jarigen zien we een dalende trend van 76,5% in 2012 tot 72,2% in 2019. Opmerkelijk is de toename van het aandeel 12-jarigen dat het VO-bezoekt. In acht jaar tijd ging hun aandeel in de bevolking van 60 naar 70%. De toename zit vooral tussen 2012 en 2015, daarna is de trend stabiel. Mogelijk heeft de invoering van het passend onderwijs in 2014 hier invloed op gehad.

De relatie tussen VO-leerlingen op Zeeuwse VO-scholen van een bepaalde leeftijd en het aantal inwoners van Zeeland van diezelfde leeftijd is in de tijd niet gelijk. Bij de meeste leeftijdscohorten is een dalende trend zichtbaar. Dit zou erop zou kunnen duiden dat de wegk in deze periode is toegenomen.

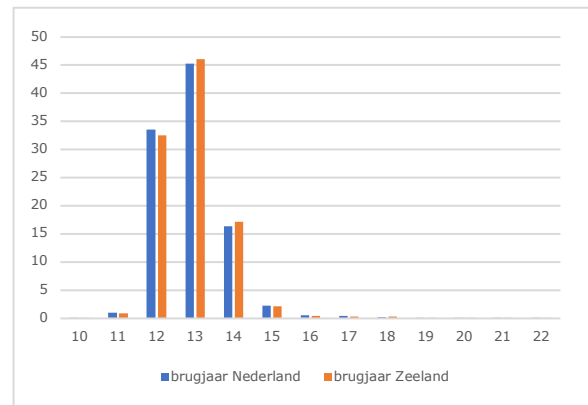
4.2 Leeftijdverdeling per onderwijstype

De leeftijdsverdeling van de leerlingen in het VO in Zeeland is in het schooljaar 2019/20 niet exact gelijk aan die in Nederland, maar de verschillen zijn klein. Ook per onderwijstype zijn er geen grote afwijkingen in de leeftijdsverdeling in Zeeland ten opzichte van het landelijke beeld.

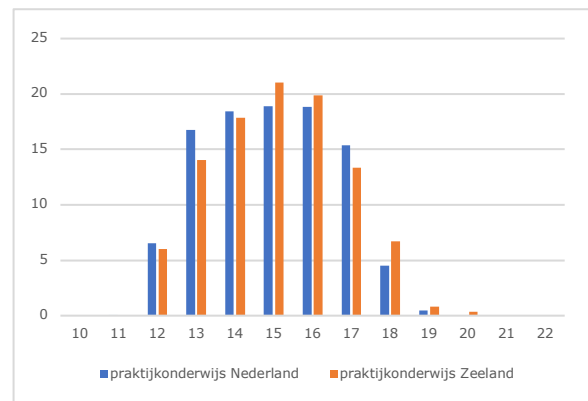
De grootste verschillen vinden we in het praktijkonderwijs, waar in Nederland 42% jonger is dan 15 jaar, terwijl dat in Zeeland 38% is. Een mogelijke verklaring voor de groei van het praktijkonderwijs bij verder dalende leerlingenaantallen zou daarom kunnen zijn dat Zeeuwse leerlingen in het praktijkonderwijs minder vaak uitstromen naar andere vormen van onderwijs of de arbeidsmarkt.

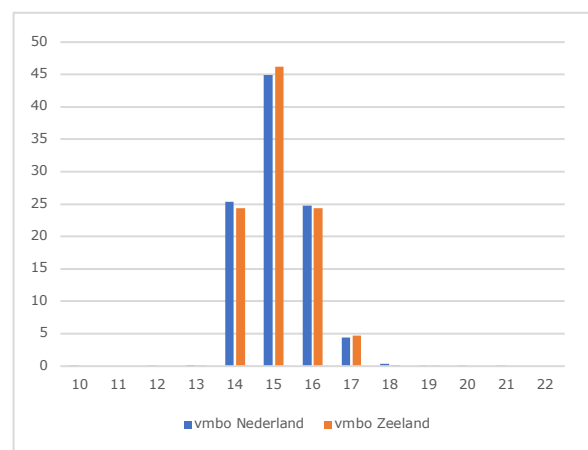
Figuur 9 Leeftijdverdeling leerlingen in het VO (%) (Bron:DUO)

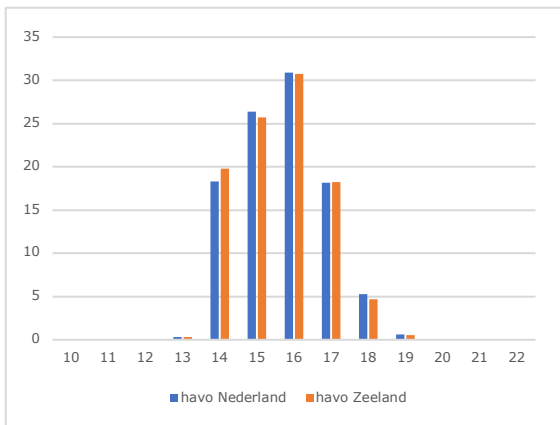
Figuur 10 Leeftijdverdeling leerlingen in het brugjaar (%) (Bron:DUO)

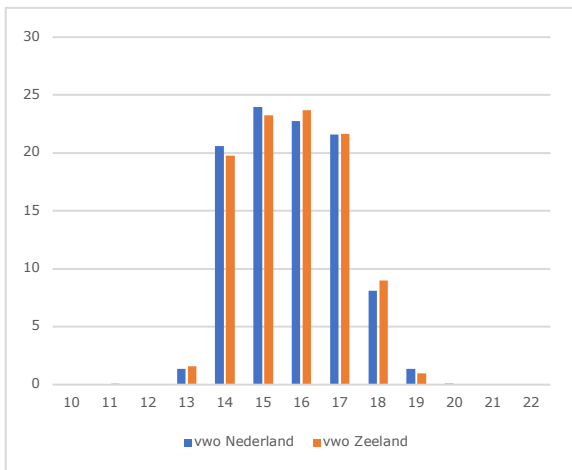
Figuur 11 Leeftijdverdeling leerlingen in het praktijkonderwijs (%) (Bron:DUO)

Figuur 12 Leeftijdverdeling Vmbo-leerlingen (%) (Bron:DUO)

Figuur 13 Leeftijdsverdeling Havo-leerlingen (%)
(Bron:DUO)

Figuur 14 Leeftijdsverdeling Vwo-leerlingen (%)
(Bron:DUO)

4.3 Deelnamepercentages 12 t/m 18 jaar per gemeente

Zeeland heeft geografisch gezien een eilandelijke context. De Oosterschelderegio bestaat feitelijk uit drie sub-regio's, Schouwen-Duiveland, Tholen en De Bevelanden. Deze sub-regio's verschillen van elkaar wat betreft hun geografische oriëntatie op centrumfuncties.

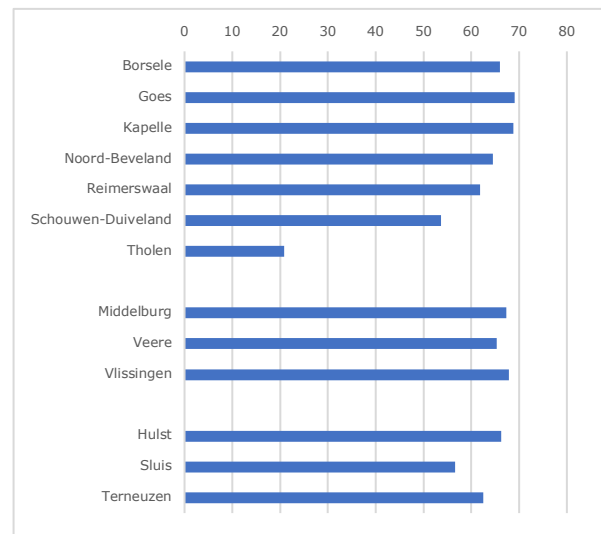
Voor VO-leerlingen op de Bevelanden is Goes het centrum, Tholen oriënteert veel op Bergen op Zoom en een deel van Schouwen-Duiveland is gericht op Goeree-Overflakkee.

Dat betekent dat deelnamepercentages voor Zeeuwse VO-scholen op dit sub-

regionale niveau ook verschillen. In Tholen gaat slechts 20% van de 12 t/m 18-jarigen naar een Zeeuwse VO-instelling. In Goes en Kapelle is dat bijna 70%.

Walcheren is als voormalig eiland een regionale eenheid waar Middelburg en Vlissingen de VO-voorzieningen leveren. De deelnamepercentages van de 12 t/m 18-jarigen voor de drie Walcherse gemeenten liggen niet ver uit elkaar. Zeeuws-Vlaanderen is door de Westerschelde een aparte regio met oriëntatie op België. In Sluis is de deelname met 57% het geringst.

De openbare DUO-bestanden bevatten geen gegevens per woongemeente, schoolgemeente en leeftijd van leerlingen. Er kunnen daarom geen leeftijdsspecifieke deelnamecijfers per gemeente berekend worden.

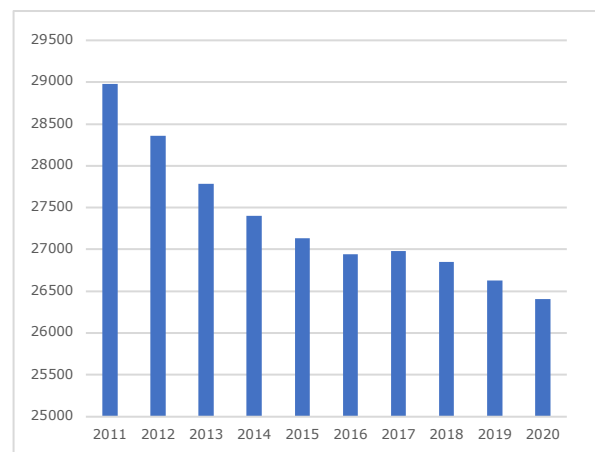
Figuur 15 Deelname VO als % 12 t/m 18-jarigen schooljaar 2019/20 (Bron:DUO/CBS)

5 Bevolkingsontwikkeling

5.1 Leerlingendaling

Het voortgezet onderwijs wordt vrijwel volledig gevoed door de instroom vanuit het primair onderwijs. De VO-leerlingen van 2025 en 2030 zijn al geboren en zitten voor het overgrote deel op de basisscholen in Zeeland. De VO-scholen zullen daarom de komende 10 jaar een vergelijkbare ontwikkeling gaan doormaken als het primair onderwijs het afgelopen decennium. Het leerlingenaantal is daar met 12% gedaald.

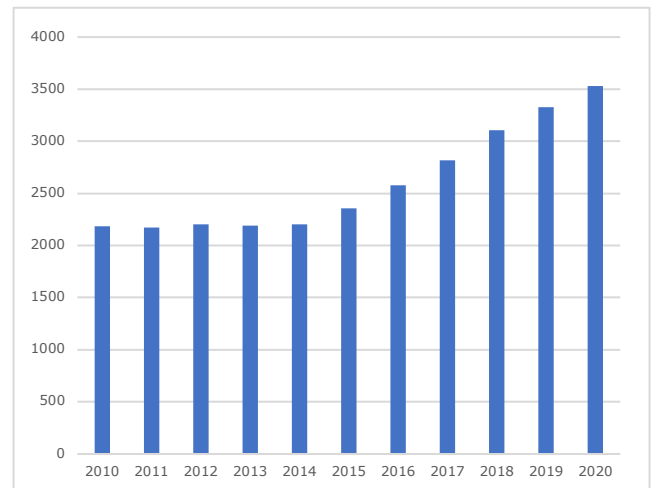
Figuur 16 Inwoners van Zeeland van 2 t/m 8 jaar (Bron: CBS).

De basisgeneratie van het primair onderwijs is echter omvangrijker (8 leerjaren) dan die van het VO (4-6 leerjaren). Bij krimpende leeftijdscohorten is bij het VO het verschil tussen instroom en uitstroom daarom kleiner dan bij het PO en zal de jaarlijkse daling in de leerlingenaantallen kleiner zijn. Voor een inschatting van de potentiële VO-

leerlingenaantallen kunnen we het best kijken naar de ontwikkeling van de 2 t/m 8-jarigen in Zeeland in de periode 2011-2020. Daarvan is het aantal gedaald met 9%.

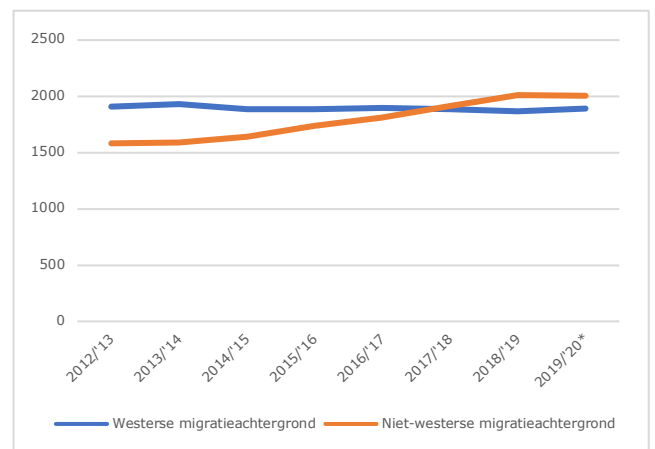
Tegelijkertijd heeft het VO heeft ook te maken met weglek. Niet alle leerlingen van Zeeuwse basisschoolleerlingen die in Zeeland wonen gaan ook naar het VO in Zeeland. Dit speelt vooral aan de randen van de provincie. Zoals al eerder is aangegeven is weglek naar Nederlandse VO-scholen buiten Zeeland de laatste jaren ongeveer 7%. Over de exacte omvang van de weglek van VO-leerlingen naar België zijn geen harde cijfers bekend. In het advies van de [Taskforce Zeeuws-Vlaanderen](#) wordt uitgegaan van ruim 600 leerlingen, 8% van de populatie.

Naast voeding vanuit het primair onderwijs en weglek heeft het VO ook te maken met instroom vanuit naar Zeeland verhuisde gezinnen en uitstroom doordat gezinnen met VO-leerlingen naar elders verhuizen. De bevolking van Zeeland groeit de laatste jaren. Dat komt vrijwel uitsluitend door buitenlandse migratie⁷. Deze ontwikkeling heeft een dempende werking op de leerlingendaling in het VO. Het aantal 10-20-jarigen in Zeeland die in het buitenland zijn geboren is in het afgelopen decennium met ruim 1.300 toegenomen. Dat is een stijging van 62%.

Figuur 17 Aantal in het buitenland geboren 10-20-jarigen in Zeeland (Bron: CBS)

Het aantal leerlingen met een migratieachtergrond⁸ is in de afgelopen jaren gestegen met ruim 400. Deze groei is volledig toe te schrijven aan leerlingen met een Niet-westerse migratieachtergrond.

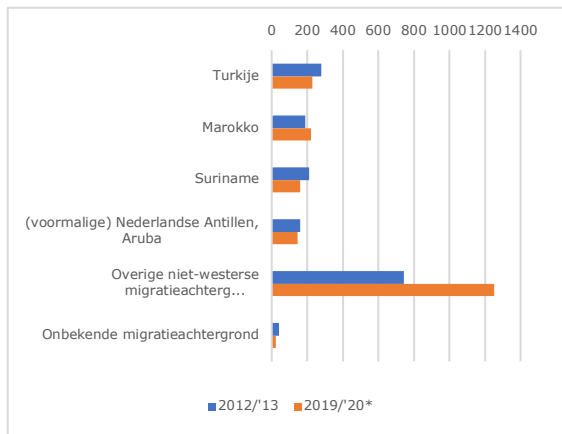

Figuur 18 VO-leerlingen met een migratieachtergrond wonend in Zeeland. (Bron: CBS)

Ze blijken niet afkomstig uit de traditioneel bekende migratielanden als Turkije, Marokko, Suriname en de Antillen, maar uit andere Niet-Westerse landen.

⁷ Zie ook: Van der Wouw, D. (2020), Immigranten in Zeeland (nog te verschijnen).

⁸ Leerlingen die zelf of waarvan tenminste een van de ouders in het buitenland is geboren.

Figuur 19 VO-leerlingen met een migratieachtergrond wonend in Zeeland. (Bron: CBS)

Relatief veel (16%) van de leerlingen met een Overige Niet-westerse achtergrond volgen praktijkonderwijs.

5.2 Bevolkingsprognoses

De actuele regionale bevolkingsprognose van het CBS (PEARL) met 2018 als basisjaar voorspelt bij de 10-20⁹-jarigen een daling van 12% tussen 2020 en 2030.

Tabel 10 CBS/PBL (PEARL) Bevolkingsprognose (Bron: CBS)

jaar	10-20 jarigen	index
2020	43,6	100
2025	40,3	92,4
2030	38,5	88,3

De actuele [Provinciale bevolkings- en huishoudensprognose](#) met eveneens als basisjaar 2018 maar gebaseerd op de PRIMOS prognose voorspelt in dezelfde periode voor de 12 t/m 18-jarigen een daling van 7%. Het verschil met de CBS-prognose wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanname van een hoger positief (im)migratiesaldo.

⁹ CBS publiceert haar [prognose](#) per 5-jaargroepen.

¹⁰ Op 1 januari 2020 telde het CBS in Zeeland 30.261 inwoners van 12 t/m 18 jaar. De beide PRIMOS-prognoses zijn dus voor dit jaar iets te optimistisch gebleken.

Tabel 11 Provinciale bevolkingsprognose Zeeland. (Bron: Provincie Zeeland)

jaar	12 t/m 18 jarigen	index
2025	29218	95,4
2030	28336	92,5

Inmiddels is er een nieuwe prognose van het Primosmodel met 2019 als basisjaar. Leeftijdsspecifieke cijfers van Zeeuwse gemeenten zijn verkregen via de Provincie Zeeland. Deze referentieprognose 2020 voorspelt voor de 12 t/m 18-jarigen een daling van 8%¹⁰.

Tabel 12 PRIMOS referentieprognose 2020. (Bron: Provincie Zeeland/ ABF Research)

jaar	12 t/m 18 jarigen	index
2020	30351	100
2025	28896	95,2
2030	27895	91,9

De Primosprognose basisjaar 2019 voorspelt een verdere daling tot 2034, waarna er weer een stijgende lijn in de voorspelling zit voor de 12 t/m 18-jarigen. Ten opzichte van 2020 zal de daling in 2034 ruim 10% zijn.

De ontwikkeling in de drie regio's van Zeeland is niet gelijk. Daarbij is gekeken naar het gemiddelde aantal 12 t/m 18-jarigen in een bepaald jaar¹¹. In Zeeuws-Vlaanderen is de daling van deze basisgeneratie vooral in de komende vijf jaar, waarna stabilisatie optreedt. Voor Walcheren blijft de daling tot 2025 beperkt tot 1% en in 2030 tot 5%. De Oosterschelderegio zal met een daling van 10% te maken. In de Oosterschelderegio valt op dat in de gemeenten Tholen en Reimerswaal geen afname is de komende vijf jaar en de afname veel geringer is dan

¹¹ De gemiddelde bevolking geeft een robuustere relatie met leeftijdsspecifieke deelnamecijfers in het VO dan de bevolking aan het begin van een jaar.

in de overige gemeenten. Op Walcheren zal in Vlissingen naar verwachting het aantal 12 t/m 18-jarigen niet dalen. In Zeeuws-Vlaanderen daalt het aantal 12 t/m 18-jarigen het meest in de gemeente Hulst.

Tabel 13 Voorspelde ontwikkeling van het aantal inwoners van 12 t/m 18 jaar in 2025 en 2030 in % ten opzichte van 2019 (Primos referentieraming basisjaar 2019) (Bron: Provincie Zeeland, gemiddelde bevolking).

	2025	2030
Oosterschelderegio	95	90
Borsele	94	87
Goes	92	90
Kapelle	95	86
Noord-Beveland	96	81
Reimerswaal	100	96
Schouwen-Duiveland	90	88
Tholen	100	95
Walcheren	99	95
Middelburg	99	94
Veere	93	92
Vlissingen	102	100
Zeeuws-Vlaanderen	90	89
Hulst	86	84
Sluis	91	90
Terneuzen	92	90
Zeeland	95	91

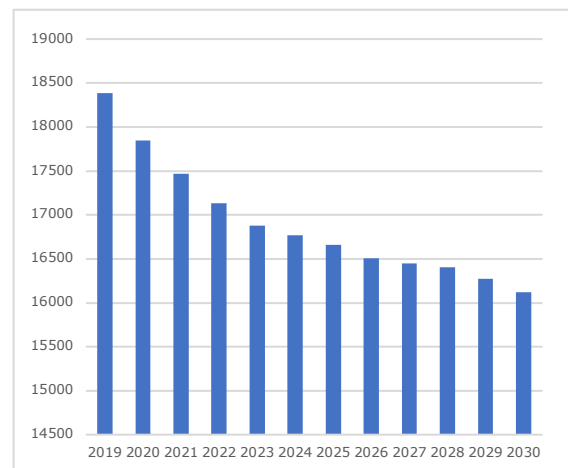
Het hier gebruikte Primosmodel (Primos 2020 met 2019 als basisjaar) houdt geen rekening met de ontwikkelingen rond [Covid-19](#).

6 Nieuwe leerlingenprognose voor het VO in Zeeland

6.1 Vooruitberekening leeftijdscohorten

Het overgrote deel van de VO-leerlingen van de komende 10 jaar woont nu in Zeeland. Deze zijn vooruit te berekenen op basis van de 2 t/m 8-jarigen rekening houdend met de leeftijdsspecifieke deelnamepercentages. De vooruitberekening komt uit op een daling in het aantal VO-leerlingen tussen 2020 en 2030 van 9%. De vooruitberekening houdt geen rekening met migratie-effecten of veranderingen in de weglek.

Figuur 20 Prognose voor het VO in Zeeland op basis van 10 jaar vooruit rekenen van de 2 t/m 8-jarigen in de periode 2009-2020, uitgaande van leeftijdsspecifieke deelnamepercentages 2019.

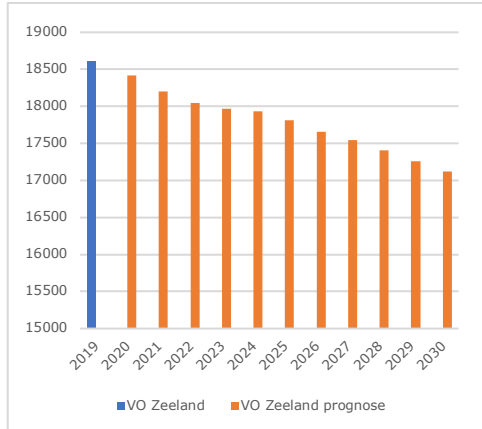
Het migratie-effect en veranderingen in de weglek van de afgelopen 10 jaar is in te schatten door te kijken naar de vooruitberekening van 2009 en deze te vergelijken met het werkelijke

leerlingenaantal in het VO in Zeeland in het jaar 2019. Daaruit blijkt dat er ruim 200 VO-leerlingen meer zijn op Zeeuwse scholen dan de vooruitberekening aangeeft.

6.2 Vooruitberekening met migratiebewegingen

In bevolkingsprognoses worden ook migratiebewegingen ingeschat. Aan de hand van de leeftijdsspecifieke deelnamecijfers voor de 12 t/m 18-jarigen is dan het verwachte aantal VO-leerlingen in Zeeland te berekenen. De Primosprognose met als basisjaar 2019 levert op deze manier een voorspelling op van 17.117 VO-leerlingen in 2030. Dat zijn er duizend meer dan de vooruitberekening met leeftijdscohorten aangeeft. Migratie en weglek leveren naar verwachting dus een plus van duizend leerlingen op. Over tien jaar zullen er volgens deze berekening 1.500 VO-leerlingen minder zijn dan nu.

	VO-leerlingen exclusief weglek	
	2025/2026	2030/31
Borsele	1273	1174
Goes	1961	1897
Kapelle	807	725
Noord-Beveland	312	256
Reimerswaal	1344	1286
Schouwen-Duiveland	1252	1233
Tholen	491	463
Middelburg	2733	2554
Veere	1064	1057
Vlissingen	2215	2151
Hulst	1165	1177
Sluis	820	812
Terneuzen	2378	2344
Zeeland	17817	17129

Figuur 21 Prognose voor het aantal VO-leerlingen in Zeeland op basis van het Primos prognosemodel 2019, uitgaande van leeftijdsspecifieke deelnamepercentages in 2019.

6.3 Prognose per gemeente

Voor de prognose van VO-leerlingen per gemeente wordt hier gerekend met de landelijke leeftijdsspecifieke deelnamecijfers en de weglek per gemeente.

7 Nieuw model voor een Zeeuwse VO-prognose op vestigingsniveau

7.1 Conclusies uit de analyses

De analyses uit de vorige paragrafen leiden tot een aantal conclusies die van belang zijn voor prognoses op vestigingsniveau.

1. Zeeland heeft te maken met een weglek van leerlingen in het VO vanuit de randgemeenten naar scholen buiten Zeeland. De weglek naar Nederlandse scholen buiten Zeeland is sinds 2014 een stabiel percentage. In de prognose wordt daar rekening mee gehouden. Daarvoor kunnen de gemeentelijke afwijkingen van de landelijke leeftijdsspecifieke deelnamecijfers worden gebruikt. Mogelijke veranderingen in de weglek kunnen in scenario's worden opgenomen.
2. De recente referentieraming van de Primos-prognose met als basisjaar 2019 geeft de meest adequate cijfers voor het leerjaar 2019/20. Deze bevolkingsprognose laat grote verschillen tussen gemeenten zien in de ontwikkeling van de basisgeneratie 12 t/m 18 jaar. Dat geldt ook voor ook de ontwikkelingen binnen de drie Zeeuwse regio's. Een leerlingenprognose voor Zeeland kan daarom het best uitgaan van cijfers op gemeenteniveau. Er zijn echter geen leeftijden gepubliceerd van VO-leerlingen per woongemeente.
3. Landelijke leeftijdsspecifieke deelnamecijfers blijken als referentie een betere voorspelkracht te hebben dan Zeeuwse of regionale deelnamecijfers. De weglek op gemeentelijk niveau kan daarmee ook worden gemodelleerd.

4. De kleine praktijkscholen kennen een eigen dynamiek. De toegenomen toestroom van leerlingen van niet Westerse origine laat dat ook zien. De praktijkscholen moeten daarom apart gemodelleerd worden.
5. De Isaac Beeckman Academie is een school die uitgaat van een maximaal aantal leerlingen. Dat maximum is al enkele jaren bereikt en voor een prognose kan uitgegaan worden van een stabiel beeld voor de toekomst.
6. Het Calvin College, Pontes en de CSW hebben in meerdere gemeenten een vestiging. Deze zullen apart gemodelleerd worden afhankelijk van de verschillen in herkomst van de leerlingen en het aanbod.
7. De ontwikkelingen in leerlingenaantallen per onderwijstype vertonen grote verschillen. De afgelopen jaren is sprake van Havo-isering. Toekomstige ontwikkelingen daarin zijn echter niet goed voorspelbaar en kunnen het beste in scenario's worden meegenomen.
8. Gezien de diversiteit aan opleidingsaanbod binnen de VO-vestigingen kan het beste worden uitgegaan van de hiermee corresponderende basisgeneraties. Dat betekent dat vestigingen met een specifiek aanbod ook met een specifieke basisgeneratie worden gemodelleerd.
9. De leeftijdsspecifieke deelnamepercentages voor het VO in Nederland zijn de laatste jaren vrijwel stabiel. Dat geldt in iets mindere mate ook voor Zeeland. De deelnamepercentages bij de 12-, 13- en 14-jarigen in Zeeuws-Vlaanderen en de Oosterschelderegio liggen ruim 12 procentpunten onder de landelijke deelnamepercentages voor die leeftijden. Bij de oudere leeftijden zijn er ook verschillen maar die zijn minder groot. Opvallend hoog zijn de deelnamepercentages voor 17- en 18-jarigen in Zeeuws-Vlaanderen. De deelnamepercentages bij de 12-, 13- en 14-jarigen op Walcheren zijn vergelijkbaar met de landelijke cijfers, bij de oudere leeftijden zakken de deelnamepercentages in deze regio ten opzichte van het landelijke beeld iets terug.
10. Met uitzondering van de 12-jarigen is er in Zeeland een licht dalende trend in de leeftijdsspecifieke deelnamepercentages te bespeuren. Er is echter geen aanknopingspunt om te veronderstellen dat die trend in de toekomst zal doorzetten. In een weglekscenario zou dit een rol kunnen spelen.
11. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in het VO de komende tien jaar kan in belangrijke mate worden afgeleid van de ontwikkeling in het basisonderwijs de afgelopen 10 jaar. Het jaarlijkse verschil tussen instroom en uitstroom is bij het VO kleiner dan bij het PO vanwege het geringere aantal leerjaren. De jaarlijkse daling in de leerlingenaantallen zal daarom als resultaat van krimpende leeftijdscohorten kleiner zijn.
12. De daling in het leerlingenaantal zal daarbij in de prognose worden gedempt door het verwachte toenemend positieve migratiesaldo. Gezien de recente ontwikkelingen in verband met de coronacrisis zijn de migratiecijfers in de bevolkingsprognose echter met grotere onzekerheden omgeven. De actuele bevolkingsprognoses houden in ieder geval geen rekening met een mogelijke uitstroom vanuit de Randstad als gevolg van stijgende huizenprijzen aldaar en de vergrote mogelijkheden van thuiswerken, waardoor Zeeland als woonprovincie aantrekkelijker wordt.

7.2 Uitgangpunten voor de prognose op vestigingsniveau

In het nieuwe prognosemodel worden per regio berekeningen gemaakt die rekening houden met:

- a) Het onderwijsaanbod per VO-vestigingsplaats
- b) De leeftijdsspecifieke basisgeneraties voor het VO in Zeeuwse gemeenten
- c) Leerlingenaantallen per onderwijstype
- d) Herkomst van VO-leerlingen naar woongemeente
- e) Verdeling van VO-leerlingen per woongemeente over VO-scholen in Zeeland
- f) Weglek uit Zeeland

basisprognose verondersteld dat ze een gelijk aantal leerlingen zullen houden vanuit het huidige voedingsgebied.

6. Het leerlingenaantal van de **Isaac Beeckman Academie** wordt in de basisprognose op 378 leerlingen gehouden, met een herkomstverdeling identiek aan 2019/20 en verrekend met de scholen in Goes (excl. Calvijn /College).

7.3 Stappen in de prognosemodellering

1. Op basis van de referentieraming van de Primos-bevolkingsprognose met basisjaar 2019 wordt voor 2025/26 en 2030/31 per gemeente het aantal 12 t/m 18-jarigen berekend op basis van de gemiddelde bevolking. Dit is de **basisgeneratie VO**.
2. Vervolgens wordt het aantal **verwachte VO-leerlingen** per gemeente berekend op basis van de landelijke **leeftijdsspecifieke deelnamecijfers** van 2019/20
3. De **weglek** per gemeente wordt daarna gemodelleerd als het verschil tussen de verwachte VO-leerlingen en de werkelijke VO-leerlingen van die gemeente in 2019/20. In de prognose wordt verondersteld dat de weglek een stabiel percentage van de basisgeneratie zal blijven.
4. Vervolgens worden per gemeente na aftrek van de weglek de leerlingen verdeeld over de Zeeuwse VO-vestigingen op basis van de **gemeentelijke deelnamepercentages** in 2019/20.
5. Vervolgens worden de leerlingenaantallen van **praktijkscholen** op het niveau van 2019/20 gebracht en de verschillen verrekend met de scholen in hun voedingsgebied (het Calvijn College wordt daarbij buiten beschouwing gelaten). Er wordt in de

7.4 Leerlingenprognose VO voor Zeeland op vestigingsniveau

De hiervoor besproken uitgangpunten voor een nieuwe leerlingenprognose voor het VO in Zeeland en de uitvoering van de stappen in de modellering leveren per vestiging de resultaten op zoals weergegeven in Tabel 14.

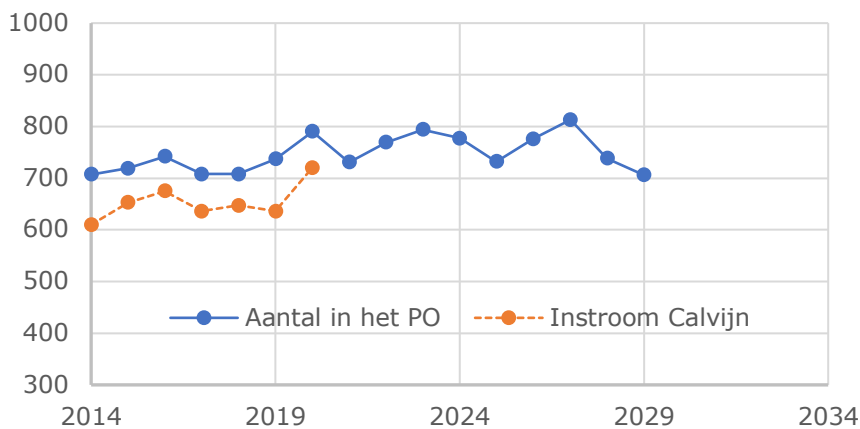
Tabel 14 Leerlingenprognose VO-vestigingen in Zeeland (basismodel)

	Vestigingsgemeente	Aantallen			Index		
		2019/20	2025/26	2030/31	2019/20	2025/26	2030/31
Calvijn College	Goes	1497	1450	1373	100	97	92
	Middelburg	385	377	363	100	98	94
	Reimerswaal	944	929	886	100	98	94
	Tholen	291	296	280	100	102	96
Chr Sgm Walcheren	Middelburg	1912	1889	1798	100	99	94
	Vlissingen	361	354	343	100	98	95
Pontes	Goes	2149	2039	1902	100	95	89
	Schouwen-Duiveland	848	781	769	100	92	91
De Sprong	Terneuzen	121	121	121	100	100	100
De Wissel	Goes	122	122	122	100	100	100
Het Bolwerk	Middelburg	166	166	166	100	100	100
Lodewijk College	Terneuzen	2419	2240	2208	100	93	91
Nehalennia Ssg	Middelburg	1987	1970	1876	100	99	94
Ostrea Lyceum	Goes	1830	1750	1628	100	96	89
Praktijkschool Hulst	Hulst	90	90	90	100	100	100
Reynaert College	Hulst	1252	1073	1082	100	86	86
Scheldemond College	Vlissingen	1096	1071	1036	100	98	95
Svpo Kapelle	Kapelle	378	378	378	100	100	100
Zwin College Sgm	Sluis	764	706	699	100	92	91
	Totaal Zeeland	18612	17803	17119	100	96	92

8 Bijlagen

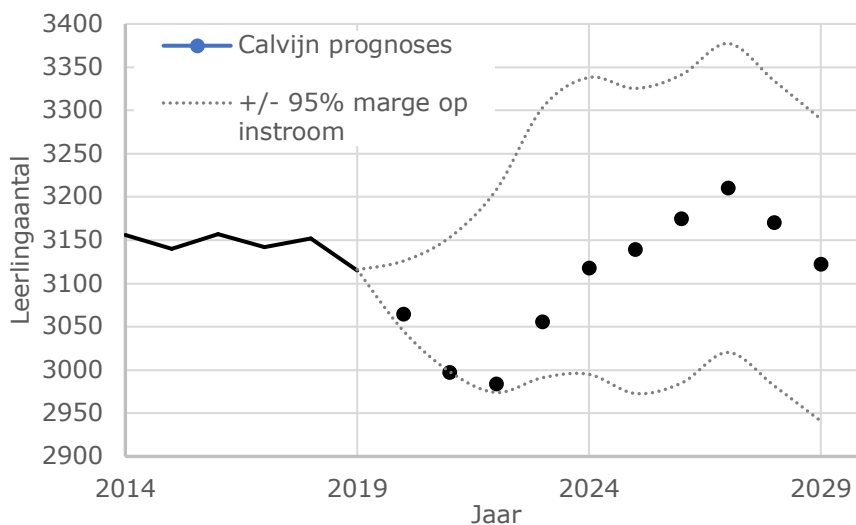
8.1 Prognose door Calvijn College obv instroom vanuit het reformatorisch basisonderwijs

Op basis van de huidige aantallen leerlingen in groep 2 t/m 8, aangevuld met de prognoses van de basisscholen voor groep 2 voor de komende 3 jaar, is het totaal aantal leerlingen in groep 8 voor de komende 10 jaar te berekenen: zie Figuur 1. In deze figuur is ook weergegeven wat er van deze groep naar het Calvijn is gekomen. Dat blijkt een constant percentage van ong. 90% te zijn.

Figuur 1.
Het totaal aantal leerlingen in groep 8 van een vaste groep aanleverende basisscholen (de blauwe doorgetrokken lijn); zie de toelichting in de tekst. De gestippelde oranje lijn geeft de feitelijke instroom in klas 1 weer.

Vanwege een dergelijke constante instroom zijn de totale leerlingaantallen van het Calvijn College daarom al jaren min of meer constant: zie in Figuur 2 de getrokken lijn vanaf 2014 tot 2019. De verwachting voor de komende jaren is weergegeven met de stippen in Figuur 2. Deze aantallen zijn berekend door de gemiddelde IDU-percentages per onderwijssoort en klas te gebruiken om de verwachte aantallen voor het komend jaar te berekenen.

Figuur 2.
Het totaal aantal leerlingen op het Calvijn College in het verleden en de prognose voor de komende 10 jaar (zie toelichting in de tekst).

De spreiding op de instroompercentages per basisschool is verwerkt in de gestippelde curves in figuur 2: wanneer *jaar op jaar* het *minimale* instroompercentage wordt gebruikt ontstaat de onderste curve. Wanneer jaar op jaar met maximale instroompercentage wordt gebruikt ontstaat de bovenste curve (met 'minimaal' en 'maximaal' worden de grenzen van het 95% betrouwbaarheidsinterval bedoeld die per basisschool berekend zijn).

8.2 Bijlage 2 VO-Vestigingen

Plaatsnaam	VESTIGINGSNAAM	Brug- jaar	Havo /Vwo	Pro	Vbo	Vbo /Mavo	Vbo/Mavo /Havo/Vwo	Vbo/Mavo /Havo /Vwo/Pro	Vbo/Mavo /Pro	aantal	
Goes	Algemeen Bijzonder School voor Praktijkonderwijs De Wissel				1					1	
	Calvin College voor Reformatorisch Vmbo Havo Vwo							3		3	
	Ostrea Lyceum voor Lyceum Havo Mavo Vbo Lwoo			1			1			3	
	Pontes voor Lyceum Atheneum Havo Mavo Vbo Pro en Lwoo							1		2	
Hulst	Praktijkschool Hulst				1					1	
	Rooms Katholieke Scholengemeenschap Reynaert College Lyceum Havo Mavo Vbo Lwoo			1				1		2	
Kapelle	SvPO Kapelle - Isaac Beeckman Academie voor vwo en havo			1						1	
Krabbedijkje	Calvin College voor Reformatorisch Atheneum Havo Mavo Vbo Lwoo					1				1	
	Calvin College voor Reformatorisch Vmbo Havo Vwo								1	1	
Middelburg	Calvin College voor Reformatorisch Atheneum Havo Mavo Vbo Lwoo						1			1	
	Christelijke Scholengem. Walcheren voor Vmbo, Mavo, Havo, Atheneum en Gymnasium							1		1	
	CSW Toorop Talent College voor Vmbo-bk							1		1	
	Het Bolwerk				1					1	
	ISK Walcheren		1							1	
	NEHALENNIA Stedelijke Scholengemeenschap voor LYC HAVO MAVO VBO LWOO		1	1				1		3	
Scheidmond College					1				1		
Oostburg	Zwin College Scholengemeenschap voor Vmbo Havo Atheneum Gymnasium							1		1	
Terneuzen	Lodewijk College voor Vwo Havo Mavo Vmbo Lwoo					1		2		3	
	Rooms Katholieke Scholengemeenschap Reynaert College Lyceum Havo Mavo Vbo Lwoo									1	
	School voor Praktijkonderwijs De Sprong				2					2	
	Zwin College Scholengemeenschap voor Vmbo Havo Atheneum Gymnasium					1				1	
Tholen	Calvin College voor Reformatorisch Atheneum Havo Mavo Vbo Lwoo						1		1		
Viissingen	CSW Besteveer voor Vmbo-bk, Mavo, Havo						1			1	
	NEHALENNIA Stedelijke Scholengemeenschap voor LYC HAVO MAVO VBO LWOO					2				2	
	Scheidmond College							1		2	
Zierikzee	Pontes voor Lyceum Atheneum Havo Mavo Vbo Pro en Lwoo							1	1		
Zeeland			2	4	5	10	7	9	1	1	39